

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 25 Αυγούστου 2023, με την εξής σύνθεση: Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Πρόεδρος, Μαρία Βύρρα, Μέλος- Εισηγήτρια, Μιχαήλ Οικονόμου, Μέλος.

Για να εξετάσει την από 17.07.2023 και υπό Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1090/18.07.2023 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα «...» (εφ' εξής η «προσφεύγουσα»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά : «...» (εφ' εξής η «αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή της, η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης, υπ' αριθμό 166/2023, απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του ...

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής, προκύπτει, ότι καταβλήθηκε και δεσμεύθηκε το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 11.295,00 ευρώ, (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2.Επειδή, με την με Α.Δ.Α.Μ. ... διακήρυξη, προκηρύχθηκε δημόσιος ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την επιλογή αναδόχου κατασκευής

του έργου «...», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 2.258,064,51€, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Η ως άνω διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 04.04.2023, με Α.Δ.Α.Μ ... , καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ...

3. Επειδή, στον εν θέματι διαγωνισμό, συμμετείχαν έξι οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και η εταιρεία «...». Η σειρά μειοδοσίας αρχικά είχε διαμορφωθεί ως εξής: Πρώτη η «...», δεύτερη η «...», τρίτη η «...» (ήτοι η προσφεύγουσα), τέταρτη η «...», πέμπτη η «...» και έκτη η «...». Εν συνεχεία, με την υπ' αριθμό .../2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, εγκρίθηκε το 1ο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και με το από 22.5.2023 έγγραφο της αναθέτουσας Αρχής κλήθηκαν οι εταιρείες «...» και «...», εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, να προβούν στην αιτιολόγηση των κατά τεκμήριο ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών τους. Και οι δύο ανωτέρω εταιρείες υπέβαλαν εμπροθέσμως τις αιτιολογήσεις που τους ζητήθηκαν. Εν συνεχεία, αφού η Επιτροπή Διαγωνισμού έλεγξε τις υποβληθείσες αιτιολογήσεις των προαναφερόμενων εταιρειών, έκρινε ως μη επαρκή και ζημιογόνο την προσφορά της εταιρείας «...» και ως πλήρη και επαρκή την προσφορά της εταιρείας «...», και ως εκ τούτου η σειρά μειοδοσίας αναδιαμορφώθηκε ως εξής: πρώτη η «...», δεύτερη η «...» (ήτοι η προσφεύγουσα) κ.ο.κ. Τέλος, με την προσβαλλόμενη απόφαση, προσωρινή ανάδοχος αναδείχθηκε η εταιρεία «...». Κατά της ως άνω απόφασης στρέφεται η προσφεύγουσα για τους λόγους, που αναφέρονται στην προσφυγή της.

4. Επειδή η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, ως εκ του αντικειμένου της, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης άνευ Φ.Π.Α. και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρ. 345 του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως, καθ' όσον η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., στις 07.07.2023, και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 17.07.2023, ήτοι κατατέθηκε εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης.

6. Επειδή, μετ' ενόμου συμφέροντος ασκείται η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή, καθώς η προσφεύγουσα (2^η στην σειρά μειοδοσίας) βάλλει κατά της νομιμότητας της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου, με την ζημία της να ερείδεται επί της τυχόν παράνομης συμμετοχής τρίτου στο διαγωνισμό, επιδιώκοντας εν τέλει ευλόγως να της ανατεθεί η σύμβαση.

7. Επειδή η αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 της παρ. 1 του Ν. 4412/2016, κοινοποίησε, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., την προσφυγή στις 18.07.2023 στους συμμετέχοντες και θιγόμενους από τυχόν αποδοχή της, προκειμένου αυτοί να λάβουν γνώση και ν' ασκήσουν ενδεχομένως το δικαίωμα παρέμβασής τους.

8. Επειδή η αναθέτουσα Αρχή, νομίμως και εμπροθέσμως υπέβαλε τις απόψεις της σχετικά με την κρινόμενη προσφυγή, την 01.08.2023.

9. Επειδή, προς αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας Αρχής, η προσφεύγουσα υπέβαλε στις 04.08.2023 το υπόμνημά της, το οποίο λαμβάνεται υπ' όψη από το παρόν Κλιμάκιο.

10. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της νομιμότητας της προσφοράς της εταιρείας «...», ισχυριζόμενη, ότι η τελευταία παρέλειψε να δηλώσει στο ΕΕΕΣ της, και δη στο Μέρος IV αυτού, ότι πληροί το κριτήριο επιλογής του όρου 22.Γ «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια».

11. Επειδή, στην οικεία διακήρυξη, σε σχέση με τα τιθέμενα ζητήματα του πρώτου λόγου της προσφυγής, ορίζονται τα εξής: **«22.Γ. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια** *Ειδικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, για το χρονικό διάστημα που εξακολουθούν να ισχύουν οι μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 65 του π.δ. 71/2019, δεν θα*

πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει. Μετά από τη λήξη των ως άνω μεταβατικών διατάξεων και την πλήρη έναρξη ισχύος του π.δ 71/2019, οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε., δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 64 αυτού.».

12. Επειδή, αναφορικά με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Κατ' αρχάς, η διακήρυξη θέτει, μεταξύ άλλων, ως κριτήριο επιλογής, στον όρο 22.Γ της διακήρυξης, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια. Περαιτέρω, στον όρο 23.1 της διακήρυξης, ορίζεται, ότι: «*Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας...Τέλος, επισημαίνεται ότι οι προσφέροντες δηλώνουν το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργολαβικών συμβάσεων στο Μέρος IV του ΕΕΕΣ, Ενότητα Β («Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια»), στο πεδίο «Λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις.».* Εν προκειμένω, η αναθέτουσα Αρχή επισύναψε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού υπόδειγμα ΕΕΕΣ, προς συμπλήρωση από τους διαγωνιζόμενους, για την πλήρωση των όρων της διακήρυξης και την υποβολή του (ΕΕΕΣ), ως προκαταρκτικής απόδειξης έλλειψης λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης κριτηρίων επιλογής. Περαιτέρω, το ανωτέρω υπόδειγμα ΕΕΕΣ, στο «Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής», περιλαμβάνει μόνο γενικό ερώτημα πλήρωσης του συνόλου των κριτηρίων επιλογής («*α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής Όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής (ενότητα α ή ενότητες Α έως Δ του παρόντος μέρους), ο*

οικονομικός φορέας δηλώνει ότι: Πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής»), με προσυμπληρωμένη στο υπόδειγμα την «Απάντηση: Ναι» και χωρίς να περιλαμβάνει επιμέρους πεδίο «Οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας. Η δε εταιρεία «...» υπέβαλε με την προσφορά της το ΕΕΕΣ της συμπληρωμένο κατά το υπόδειγμα, που η ίδια η αναθέτουσα Αρχή ανήρτησε και έθεσε προς συμπλήρωση, δηλαδή με γενική δήλωση πλήρωσης όλων των κριτηρίων επιλογής. Άρα, με την δήλωσή της αυτή, η ανωτέρω εταιρεία δήλωσε την πλήρωση και του όρου 22.Γ, που τέθηκε ως κριτήριο επιλογής. Περαιτέρω, ειδικά ως προς την δήλωση ανεκτέλεστου υπολοίπου, ο όρος 23.1 της διακήρυξης δεν ανέφερε, ότι το ανεκτέλεστο υπόλοιπο αρκεί να δηλωθεί οπουδήποτε στην προσφορά αλλά παρέπεμπε σε συγκεκριμένο σημείο του ΕΕΕΣ, προς συμπλήρωση («Τέλος, επισημαίνεται ότι οι προσφέροντες δηλώνουν το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργαλαβικών συμβάσεων στο Μέρος IV του ΕΕΕΣ, Ενότητα Β («Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια»), στο πεδίο «Λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις»). Όμως, το ίδιο το ΕΕΕΣ, που έθεσε η αναθέτουσα Αρχή προς συμπλήρωση, ορίσθηκε, κατά τον όρο 2.1.β της διακήρυξης («2.1 Τα έγγραφα της σύμβασης κατά την έννοια της περίπτ. 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, για τον παρόντα ηλεκτρονικό διαγωνισμό, είναι τα ακόλουθα : α) η παρούσα διακήρυξη, β) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)...»), ως έγγραφο της σύμβασης και ως απαραίτητο δικαιολογητικό συμμετοχής (κατά τον όρο 24.2.α της διακήρυξης), δεν περιελάμβανε δε το παραπεμπόμενο από τον όρο 23.1 πεδίο. Εξ άλλου (απόφαση ΑΕΠΠ 248/2020), σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, αντίκειται προδήλως στην αρχή της χρηστής διοίκησης αλλά και της διαφάνειας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, να μετακυλίεται η ευθύνη για τυχόν σφάλματα και παραλείψεις της αναθέτουσας Αρχής στους ενδιαφερόμενους για συμμετοχή. Αντίστοιχα, αντίκειται στις ανωτέρω αρχές, να αναμένεται από τους διαγωνιζόμενους να εντοπίζουν, οι ίδιοι, τυχόν παραλείψεις στα έγγραφα της σύμβασης και να υποβάλλουν οι ίδιοι διαφορετικά έγγραφα, από τα υποδείγματα, που η ίδια η αναθέτουσα Αρχή δημοσιεύει ως έγγραφα της σύμβασης, ή να υποβάλλουν συμπληρωματικά έγγραφα για την προκαταρκτική απόδειξη πλήρωσης κριτηρίων επιλογής, επιπλέον του ειδικά ορισθέντος από την διακήρυξη, ως

αναγκαίου και καταλλήλου γι' αυτόν τον σκοπό, εγγράφου, δηλαδή του ΕΕΕΣ, όπως το συνέταξε ως υπόδειγμα η αναθέτουσα. Η επίρριψη τέτοιας ευθύνης, και μάλιστα επί ποινή αποκλεισμού τους, στους μετέχοντες, όχι μόνο θα ήταν αντίθετη προς την αρχή της χρηστής διοίκησης αλλά θα αντέβαινε και στην αρχή της τυπικότητας και της δεσμευτικότητας του κανονιστικού περιεχομένου της διαδικασίας. Άλλωστε, τα κείμενα των συνημμένων στις διακηρύξεις υποδειγμάτων προσφοράς, εγγυητικής και ΕΕΕΣ αποτελούν διατάξεις της διακήρυξης, ειδικές και λεπτομερείς, οι οποίες διέπουν, κατά τρόπο αποκλειστικό, το ζήτημα του ακριβούς περιεχομένου των οικείων δικαιολογητικών συμμετοχής που αφορούν (ΣΤΕ ΕΑ 195/2010, σκ. 6, ΔΕφΠειρ Ν42/2020, ΔΕφΑθ 36, 118, 187/2017, 36/2017). Για τον λόγο αυτόν βέβαια, δεν νοείται απαράδεκτη προσφορά λόγω υποβολής των συνημμένων στην διακήρυξη υποδειγμάτων ή λόγω μη συμπλήρωσης αυτών με επιπλέον έγγραφα, προκειμένου να συμπληρωθούν ελλείψεις των υποδειγμάτων αυτών. Εξ άλλου, η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στα έγγραφα της διαδικασίας. Ούτε τα ανωτέρω μεταβάλλονται από το ότι στον όρο 23.1 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: *«Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ.»*. Τούτο, διότι ο ανωτέρω όρος αναφέρεται αφ' ενός σε δυνατότητα και όχι υποχρέωση του οικονομικού φορέα, αφ' ετέρου σε διευκρίνιση πληροφοριών, που ήδη περιέχονται στο ΕΕΕΣ, και όχι σε απαντήσεις επί ερωτημάτων που δεν περιλαμβάνονται στο ΕΕΕΣ. (ΕΑΔΗΣΥ 339/2023). Περαιτέρω, κατά τα εκτεθέντα στην παρούσα σκέψη, η ηλεκτρονική φόρμα του ΕΕΕΣ, την οποία συμπλήρωσε και υπέβαλε η εταιρεία «...», –κατόπιν υπόδειξης της αναθέτουσας Αρχής -, προσαρμόζεται και αναρτάται στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, προς συμπλήρωση από τους διαγωνιζόμενους, με επιμέλεια της αναθέτουσας. Επομένως, η αναθέτουσα Αρχή, σε κάθε περίπτωση, πρέπει να έχει προηγουμένως επεξεργασθεί, σχεδιάσει και προσαρμόσει την ηλεκτρονική φόρμα του ΕΕΕΣ και τα επιμέρους πεδία του κατά τρόπο, ώστε να είναι σύμφωνα με τον κάθε συγκεκριμένο διαγωνισμό. Άλλωστε, η αναθέτουσα Αρχή, ως έχουσα την αποκλειστική ευθύνη, κατ' άρθ. 53 ν.4412/2016, της

σαφούς και πλήρους διατύπωσης των εγγράφων της σύμβασης –μεταξύ των οποίων και του ΕΕΕΣ-, πρέπει να λάβει τα αναγκαία μέτρα, κατ' άρθρ. 18 ν. 4412/2016, της διασφάλισης της αποτελεσματικότητας αναφορικά με την διαδικασία σύναψης της σύμβασης (πρβ. 1099/2018 ΑΕΠΠ). Άρα, το γεγονός, ότι η εταιρεία «...» υπέβαλε το ΕΕΕΣ της, όπως αυτό συνετάγη από την αναθέτουσα, δηλαδή με γενική δήλωση πλήρωσης όλων των κριτηρίων επιλογής, συμπεριλαμβανομένου και του κριτηρίου επιλογής του όρου 22.Γ, δεν συνιστά λόγο απόρριψης της προσφοράς της και, συνεπώς, ο πρώτος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος.

14. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της νομιμότητας της προσφοράς της εταιρείας «...», ισχυριζόμενη, ότι η αιτιολόγηση της προσφοράς της δεν καλύπτει το κόστος της σύμβασης και άρα είναι ζημιογόνος, διότι: (α) «**2.1. Η δαπάνη της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. 7 «Πρόχυτα κράσπεδα από σκυρόδεμα» είναι υποκοστολογημένη και συγκεκριμένα δεν έχει υπολογιστεί η δαπάνη του υλικού συγκόλλησής των κρασπέδων σύμφωνα με το τιμολόγιο του έργου και την συμβατική τεχνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501- 05-02- 01-00...», (β) «**2.2. Η δαπάνη της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. 8 «Πλακοστρώσεις με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 40x40cm» είναι υποκοστολογημένη και συγκεκριμένα δεν έχει υπολογιστεί η δαπάνη του υλικού συγκόλλησής των κρασπέδων σύμφωνα με το τιμολόγιο του έργου και την συμβατική τεχνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501- 05-02- 01-00...», (γ) «**2.3. Δε έχει ληφθεί υπόψη στην αιτιολόγηση της εταιρίας «...» το κόστος μεταφοράς των προς μίσθωση μηχανημάτων από την εταιρία «...». Συγκεκριμένα στην εν λόγω προσφορά αναγράφεται ότι δεν περιλαμβάνεται η δαπάνη μεταφοράς από και προς το έργο καθώς και ενδιάμεσες μεταφορές...», (δ) «**2.4. Δε έχει ληφθεί υπόψη στην αιτιολόγηση της εταιρίας «...» το κόστος μεταφοράς των πινακίδων που θα τοποθετηθούν στο έργο. Σύμφωνα με την συνημμένη στην αιτιολόγηση προσφορά της εταιρίας ... με έδρα την περιοχή της ... , η προσφορά έχει ως τόπο παράδοσης την έδρα της. Συνεπώς το κόστος κατασκευής του έργου θα πρέπει να επιβαρυνθεί με την μεταφορά των εν λόγω υλικών από τη ... στον τόπο του έργου. Το ελάχιστο μεταφορικό κόστος ανέρχεται σε 1.000,00€...», (ε) «**2.5. Στο κόστος της εργασίας με αριθμό**********

τιμολογίου 13 «Κατασκευή / ανακατασκευή βάσης οδοστρώματος συμπυκνωμένου πάχους από 0,20 έως 0,25 ...» υπολογίζεται ορθά ότι απαιτείται 1.781,73μ3 νερού το κόστος του οποίου δεν συμπεριλαμβάνεται στην ανάλυση κόστους του εν λόγω άρθρου. Δεδομένου ότι η εν λόγω εργασία προγραμματίζεται να εκτελεστεί σε δεκατρείς ημέρες, το κόστος ανά κυβικό μέτρο νερού σύμφωνα με τον επίσημο κατάλογο της ΕΥΑΔΑΠ ανέρχεται σε 3,2€/μ3 και κατά συνέπεια η δαπάνη που πρέπει να επιβαρυνθεί η εταιρία «...» ανέρχεται σε $1.781,73\mu3 * 3,2\text{€/}\mu3 = 5.701,54\text{€} \dots$ ».

15. Επειδή, αναφορικά με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής λεκτέα τα κάτωθι. Κατόπιν του υπ' αρ. πρωτ. ΕΙΣ ΕΑΔΗΣΥ .../07.08.2023 αιτήματος επιστημονικής συνδρομής της Προέδρου του 5^{ου} Κλιμακίου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., συνετάγη η υπ' αριθμό πρωτ. ΕΙΣ Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. .../22.08.2023 έκθεση του πολιτικού μηχανικού, Γεωργίου Ταρασίδη, στην οποία αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «...Με την υπ. αρ. πρωτ. .../19-5-2023 πρόσκληση της Οικονομικής Επιτροπής του ... ζητήθηκε μεταξύ άλλων και από την εταιρεία «...» (νυν προσωρινή ανάδοχος) να αιτιολογήσει την οικονομική προσφορά της σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4.1, της υπ. αριθμ. .../04-04-2023 διακήρυξης, του έργου με τίτλο: «...» και στην παρ. 1 και 5α του άρθρου 88 του Ν.4412/2016 όπως ισχύει. Η εταιρεία «...» κατέθεσε στις 08-06-2023 με μήνυμα στο ΕΣΗΔΗΣ Αιτιολόγηση της προσφοράς της όπου μεταξύ άλλων ανέφερε ότι: «[...] Από το συνημμένο συγκεντρωτικό πίνακα κόστους της αιτιολόγησης μας και τα συνημμένα παραρτήματα αυτής αποδεικνύουμε ότι η εταιρεία μας είναι σε θέση να εκτελέσει άρτια, έντεχνα και εμπρόθεσμα το έργο με το εύλογο κέρδος.

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΔΑΠΑΝΗ
1	ΕΜΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ: Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΕΡΓΟΥ	230.789,31 €
2	ΑΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ (ΥΛΙΚΑ, ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ)	833.628,15 €
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ:	1.064.417,45 €
	ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ:	1.122.107,82 €
	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ:	57.690,37 €
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ:	5,14 %

Με την υπ. αρ. 166/2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του ... έγινε δεκτή η αιτιολόγηση της εταιρείας «...», κρίθηκε επαρκής η προσφορά της και

η εταιρεία αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος. Με την προδικαστική προσφυγή της η συμμετέχουσα στο διαγωνισμό, εταιρεία «...» ΜΕ Δ.Τ. «...» στρέφεται κατά της απόφασης αυτής. Στον επίμαχο δεύτερο λόγο της προσφυγής της (σελ. 16-25) εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο η προσωρινή ανάδοχος υπολόγισε κατά την αιτιολόγηση της προσφοράς της το άμεσο κόστος σε πέντε (5) επιμέρους υποκεφάλαια- άρθρα τιμολογίου και στο κατά πόσον αυτά έπρεπε να γίνουν αποδεχτά από την αναθέτουσα αρχή, ισχυριζόμενη (χρησιμοποιώντας υποκειμενικές παραδοχές για την τεκμηρίωση του κόστους) ότι «η ανάλυση κόστους του έργου θα πρέπει να επιβαρυνθεί με 21.379,21€ + 37.393,37€ + 2.200,00€ + 1.000,00€ + 5.701,54€ = 67.674,12€, γεγονός που καθιστά την προσφορά ζημιογόνα κατά το ποσό των 9.983,75 € τουλάχιστον (67.674,12 € - 57.690,37 €) Συνεπώς η προσβαλλόμενη απόφαση που έκρινε ως επαρκή την προσφορά της εταιρείας «...» και δεν την απέρριψε ως ζημιογόνο έσφαλε και πρέπει να ακυρωθεί.» Η αναθέτουσα αρχή στην από 01-08-2023 Έκθεση απόψεων, αναφορικά με το άμεσο κόστος, παραθέτει σχετικούς ισχυρισμούς για τα δύο (2) εκ των (5) επιμέρους υποκεφάλαια- άρθρα τιμολογίου ισχυριζόμενη (χρησιμοποιώντας υποκειμενικές παραδοχές για τους υπολογισμούς και την τεκμηρίωση του κόστους) ότι η προσφορά της προσωρινής αναδόχου «παραμένει έστω και οριακά κερδοφόρα» και τέλος αποδέχεται τις υπόλοιπες αιτιάσεις της «...» (βλ. σελ. 8 Έκθεσης απόψεων α.α). Η προσωρινή ανάδοχος δεν άσκησε παρέμβαση ούτε κατέθεσε υπόμνημα και δεν παρέθεσε νέα στοιχεία και εξηγήσεις σχετικά με την εκτίμηση του κόστους όπως προσδιορίζονται στην κατατεθείσα προσφυγή. Τέλος η προσφεύγουσα με το υπόμνημα της επέμεινε στους ισχυρισμούς της προσφυγής της ανταπαντώντας στους σχετικούς ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, προσθέτοντας ωστόσο νέα διορθωτικά στοιχεία υπολογισμών επί του κόστους για ένα (1) επιμέρους υποκεφάλαιο- άρθρο τιμολογίου (Α.Τ. 7) αναφέροντας ότι «και με την διόρθωση του ποσού των 4.018,67 €, που ανωτέρω αναγνωρίσαμε ως λάθος των υπολογισμών μας, η προσφορά της ... παραμένει ζημιογόνα κατά 5.965,08€ και συνεπώς απορριπτέα.» 1. Με την προδικαστική προσφυγή της η συμμετέχουσα στο διαγωνισμό, εταιρεία «...» ΜΕ Δ.Τ. «...» (στο εξής «...») στρέφεται κατά της υπ. αρ. 166/2023 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του ... με την οποία έγινε δεκτή η αιτιολόγηση της εταιρείας «...», κρίθηκε επαρκής η προσφορά

της και η εταιρεία αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος. Στον εξεταζόμενο επίμαχο δεύτερο λόγο της προσφυγής της (σελ. 16-25) εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο η προσωρινή ανάδοχος υπολόγισε κατά την αιτιολόγηση της προσφοράς της το κόστος σε πέντε (5) επιμέρους υποκεφάλαια- άρθρα τιμολογίου και στο κατά πόσον αυτά έπρεπε να γίνουν αποδεχτά από την αναθέτουσα αρχή, ισχυριζόμενη (χρησιμοποιώντας υποκειμενικές παραδοχές για την τεκμηρίωση του κόστους) ότι «η ανάλυση κόστους του έργου θα πρέπει να επιβαρυνθεί με 21.379,21€ + 37.393,37€ + 2.200,00€ + 1.000,00€ + 5.701,54€ = 67.674,12€, γεγονός που καθιστά την προσφορά ζημιογόνα κατά το ποσό των 9.983,75 € τουλάχιστον (67.674,12 € - 57.690,37 €). Συνεπώς η προσβαλλόμενη απόφαση που έκρινε ως επαρκή την προσφορά της εταιρείας «...» και δεν την απέρριψε ως ζημιογόνο έσφαλε και πρέπει να ακυρωθεί.» Η προσφεύγουσα με το υπόμνημα της επέμεινε στους ισχυρισμούς της προσφυγής της ανταπαντώντας στους σχετικούς ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, προσθέτοντας ωστόσο νέα διορθωτικά στοιχεία υπολογισμών επί του κόστους για ένα (1) επιμέρους υποκεφάλαιο-άρθρο τιμολογίου (Α.Τ. 7) αναφέροντας ότι «και με την διόρθωση του ποσού των 4.018,67 €, που ανωτέρω αναγνωρίσαμε ως λάθος των υπολογισμών μας, η προσφορά της ... παραμένει ζημιογόνα κατά 5.965,08€ και συνεπώς απορριπτέα.».

2.Ακολουθως,αναλύονται τα επιμέρους θέματα που θέτει η προσφεύγουσα όσον αφορά στο κόστος: **2.1. Επιμέρους λόγος προσφυγής αναφορικά με το άρθρο 7 της μελέτης του επίμαχου έργου:** «Άρθρο 7 Άρθρο ... (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ-2921) Τοποθέτηση προκατασκευασμένων κρασπέδων από σκυρόδεμα κατηγορίας C20/25, διατομής πλάτους 0,15 m και ύψους 0,25 έως 0,30 m, σύμφωνα με τα σχέδια λεπτομερειών της μελέτης, με απότμηση, ευθυγράμμων ή καμπύλων, κατά ... 1340, προς κατασκευή νησίδων ασφαλείας, πεζοδρομίων, κόμβων κ.λ.π., τα οποία θα παρασκευάζονται σε βιομηχανική εγκατάσταση με δόνηση και συμπίεση, αποκλειομένης της παρασκευής τους επί τόπου του έργου με αυτοσχέδιους ξυλότυπους. Εκτέλεση εργασιών σύμφωνα με την ... 05-02-01-00 "Κράσπεδα, ρείθρα και τάφροι ομβρίων καταστρώματος οδών επενδεδυμένες με σκυρόδεμα".» Υποκοστολόγηση δαπάνης της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. ... Α.Τ. ... «Πρόχυτα κράσπεδα από σκυρόδεμα» Με το πρώτο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου της υπό κρίση προσφυγής (βλ. σελ. 16-

19 προδ. προσφυγής), η προσφεύγουσα εταιρεία «...», ισχυρίζεται ότι η δαπάνη της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. ... «είναι υποκοστολογημένη και συγκεκριμένα δεν έχει υπολογιστεί η δαπάνη του υλικού συγκόλλησής των κρασπέδων σύμφωνα με το τιμολόγιο του έργου και την συμβατική τεχνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501- 05-02- 01-00.» Στο πρώτο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου (2.1), η προσφεύγουσα, προς απόδειξη του ισχυρισμού της παραθέτει σειρά υπολογισμών σχετικά αφενός με τον όγκο και το κόστος του απαιτούμενου σκυροδέματος στερέωσης και αφετέρου με τον όγκο του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος και το κόστος του απαιτούμενου τσιμέντου εισάγοντας σχετικές υποκειμενικές παραδοχές (βλ. σελ. 18-19 προδ. προσφυγής). Επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της προέβη σε αναγνώριση σφάλματός της και διόρθωση των σχετικών υπολογισμών. Α) Στο τεύχος του επίμαχου διαγωνισμού με τίτλο «ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ» ορίστηκε σχετικά (βλ. σελ. 56-57 ΜΕΛΕΤΗΣ) ότι: «[...] Άρθρο 7 Άρθρο NET ... (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ-2921) Τοποθέτηση προκατασκευασμένων κρασπέδων από σκυρόδεμα κατηγορίας C20/25, διατομής πλάτους 0,15 m και ύψους 0,25 έως 0,30 m, σύμφωνα με τα σχέδια λεπτομερειών της μελέτης, με απότμηση, ευθυγράμμων ή καμπύλων, κατά ... 1340, προς κατασκευή νησίδων ασφαλείας, πεζοδρομίων, κόμβων κ.λ.π., τα οποία θα παρασκευάζονται σε βιομηχανική εγκατάσταση με δόνηση και συμπίεση, αποκλεισμένης της παρασκευής τους επί τόπου του έργου με αυτοσχέδιους ξυλότυπους. Εκτέλεση εργασιών σύμφωνα με την ΕΤΕΠ 05-02-01-00 “Κράσπεδα, ρείθρα και τάφροι ομβρίων καταστρώματος οδών επενδεδυμένες με σκυρόδεμα”. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: • η προμήθεια και μεταφορά των κρασπέδων και όλων των απαιτούμενων υλικών πλην του σκυροδέματος της βάσης έδρασης, • η τοποθέτησή τους σε ευθυγραμμία ή καμπύλη στις προβλεπόμενες θέσεις από τα σχέδια οριζοντιογραφικά και υψομετρικά, με χρήση τεμαχίων μήκους όχι μικρότερου των 0,50 m, με λεία επιφάνεια, η στερέωση των κρασπέδων με κατασκευή πίσω από αυτά συνεχούς πρίσματος διατομής 0,10x0,20 m από σκυρόδεμα κατηγορίας C8/10, ο εγκιβωτισμός τους και η αρμολόγησή τους με τσιμεντοκονία αναλογίας 650 kg τσιμέντου ανά m³ άμμου. Τιμή ανά μέτρο μήκους πλήρως τοποθετημένου κρασπέδου χωρίς την βάση έδρασής του, η οποία επιμετράται ιδιαιτέρως. ΕΥΡΩ Ολογράφως: Οκτώ ευρώ και ογδόντα

λεπτά Αριθμητικά: 8,80». Περαιτέρω η παράγραφος 5.2 της τεχνικής προδιαγραφής ΕΛΟΤ 1501-05-02-01-00 μεταξύ άλλων ορίζει ότι: «[...] Κρασπεδόρειθρα Το κράσπεδο και το ρείθρο που αποτελούν το κρασπεδόρειθρο θα θεμελιώνονται επί στρώσης έδρασης από άοπλο σκυρόδεμα κατηγορίας C12/15, με ελάχιστο πάχος 15 cm. Η στρώση αυτή θα κατασκευάζεται επί στρώσης οδοστρωσίας ελάχιστου πάχους 10 cm, σύμφωνα με την Προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-03-03-00. Τα ρείθρα θα κατασκευάζονται με εφ' άπαξ διάστρωση σκυροδέματος διαστάσεων σύμφωνα με την μελέτη, από άοπλο σκυρόδεμα κατηγορίας τουλάχιστον C16/20. Η εξωτερική ακμή του ρείθρου ακολουθεί την στάθμη της επιφάνειας κύλισης, η δε εγκάρσια κλίση του ρείθρου (προς το κράσπεδο) είναι κατά κανόνα 8% ώστε να διαμορφώνεται ρείθρο τριγωνικής διατομής ανεξάρτητα της επίκλισης του οδοστρώματος. Η προς το πεζοδρόμιο παρειά του κρασπέδου θα στηρίζεται κατά τα 2/3 του ύψους του με στερεό σκυροδέματος κατηγορίας C16/20 τραπεζοειδούς διατομής, το οποίο θα διαμορφώνεται με βάση 15 cm και στέψη 8 cm κατ' ελάχιστον. Οι διαστάσεις του κρασπέδου καθορίζονται από την μελέτη. Τόσο τα πρόχυτα κράσπεδα όσο και τα κράσπεδα από φυσικούς λίθους θα καθαρίζονται και θα διαβρέχονται πριν από την τοποθέτησή τους και θα συγκολλούνται με ισχυρό τσιμεντοκονίαμα περιεκτικότητας 650 kg τσιμέντου ανά 1,0 m³ ξηράς άμμου ελαχίστου πάχους 2 cm επί του σκυροδέματος εξομάλυνσης. Η αρμολόγηση θα γίνεται με τσιμεντοκονίαμα του ίδιου τύπου.[...] [...] Διαμόρφωση καμπύλων με τοποθέτηση ευθύγραμμων τεμαχίων κρασπέδων, θα επιτρέπεται μόνον όταν το μήκος των τεμαχίων που θα χρησιμοποιούνται θα είναι τέτοιο ώστε, η προκύπτουσα τεθλασμένη σε κανένα σημείο της να μην αποκλίνει της θεωρητικής καμπύλης περισσότερο από 3 cm.» Β) Στην από 08-06-2023 Αιτιολόγηση της προσφοράς της προσωρινής ανάδοχου «...» προσκομίστηκαν οικονομικές προσφορές εταιριών για διάφορα υλικά όπως της εταιρείας «...» για ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΜΑΥΡΟ ΣΕ BIG BAG 1300 ΚΙΛΩΝ (42,5 N) προς 177 € + Φ.Π.Α παραδοτέο «ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ... ΧΩΡΙΣ ΧΡΕΩΣΗ», της εταιρείας «...» για σκυρόδεμα C16/20 προς 69€/m³ χωρίς ΦΠΑ και ποσότητα 1.800 m³. Στην ως άνω Αιτιολόγηση της προσφοράς της η προσωρινή ανάδοχος εταιρεία «...» ανέφερε στην Ανάλυση Κόστους σχετικά με το επίμαχο άρθρο 7 το οποίο αναφέρεται σωρευτικά και με το άρθρο 5

Αριθμός Απόφασης: 1266 /2023

(Κατασκευή ρείθρων, τραπεζοειδών τάφρων, στρώσεων προστασίας στεγάνωσης γεφυρών κλπ με σκυρόδεμα C16/20):

ΟΜΑΔΑ Β: ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΟΔΟΠΟΙΑΣ			
5	Κατασκευή ρείθρων, τραπεζοειδών τάφρων, στρώσεων προστασίας στεγάνωσης γεφυρών κλπ με σκυρόδεμα C16/2	1.739,04	m ³
7	Πρόχυτα κράσπεδα από σκυρόδεμα	10.328,12	m

ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΥΛΙΚΩΝ		ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΤΙΜΗ	ΣΥΝΟΛΟ	
1	Σκυρόδεμα C16/20	1.739,04	m ³	69,00 €	119.993,76 €
2	Πρόχυτα κράσπεδα από σκυρόδεμα	10.328,12	m	3,50 €	36.148,42 €
Σύνολο				156.142,18 €	

Για κάθε ημέρα εργασίας μπορούν να τοποθετηθούν έως 90 τεμάχια και να κατασκευαστούν τα αντίστοιχα ρείθρα, άρα απαιτούνται 114,76 ΗΜΕΡΕΣ

ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΠΡΩΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ)					
Α/Α	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΠΛΗΘΟΣ	ΚΟΣΤΟΣ / ΗΜΕΡΑ	ΗΜΕΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ
1	ΦΟΡΤΩΤΗΣ (...)	1,00	180,00 €	115,00	20.700,00 €
2	ΜΙΚΡΟΥΛΙΚΑ, ΑΜΜΟΣ, ΚΛΠ / ΦΘΟΡΑ ΞΥΛΕΙΑΣ	1,00	70,00 €	115,00	8.050,00 €
3	ΤΕΧΝΙΤΕΣ	1,00	49,20 €	115,00	5.658,00 €
4	ΕΡΓΑΤΗΣ	2,00	45,60 €	115,00	10.488,00 €
Σύνολο					44.896,00 €

Σημειώνεται ωστόσο ότι η ως άνω αναφορά των επιμέρους ποσοτήτων των υλικών και εργασιών αφενός δεν συνοδεύονται από περαιτέρω ανάλυση για την παρασκευή του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος με το οποίο θα συγκολλούνται τα κράσπεδα και δεν στοιχειοθετείται, στο πλαίσιο αιτιολόγησης της προσφορά από κάποια μελέτη σύνθεσης του, ώστε να μην καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ακριβή αναλογία των περιεχομένων σε αυτό υλικών και το συνολικό κόστος για την παρασκευή του τσιμεντοκονιάματος σύμφωνα με όσα ορίζει η προαναφερόμενη, λειτουργούσα συμπληρωματικά στο επίμαχο άρθρο, τεχνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ 1501-05-02-01-00 και αφετέρου δεν περιλαμβάνει αναφορά για το απαιτούμενο σκυρόδεμα κατ'ελάχιστον κατηγορίας C8/10 για τη στερέωση των κρασπέδων με κατασκευή πίσω από αυτά συνεχούς πρίσματος διατομής 0,10x0,20 m σύμφωνα με το σχετικό άρθρο 7 που περιλαμβάνεται στο Περιγραφικό Τιμολόγιο Εργασιών. Σημειώνεται επίσης ότι η ως άνω αναφορά σε κόστος 8.050,00 ευρώ για «ΜΙΚΡΟΎΛΙΚΑ, ΑΜΜΟΣ, ΚΛΠ /ΦΘΟΡΑ ΞΥΛΕΙΑΣ» δεν συνοδεύονται από περαιτέρω ανάλυση για το είδος των υλικών στο οποίο αναφέρονται (λ.χ. σε συγκεκριμένη ποσότητα απαιτούμενης άμμου, νερού κλπ.) ώστε να αποσαφηνίζεται το ενδεχόμενο το ως άνω ποσό να επηρεάζει την απομείωση του, ερειδόμενου εν προκειμένω, κόστους παρασκευής του απαιτούμενου

συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος και εντέλει του συνολικού κέρδους της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι η προσωρινή ανάδοχος δεν άσκησε παρέμβαση ούτε κατέθεσε υπόμνημα και δεν παρέθεσε νέα στοιχεία και εξηγήσεις σχετικά με την εκτίμηση του του επίμαχου κόστους όπως προσδιορίζονται στην κατατεθείσα προσφυγή. Γ) Η αναθέτουσα αρχή στην από 01-08-2023 Έκθεση απόψεων, αναφορικά με το άμεσο κόστος, παραθέτει σχετικούς ισχυρισμούς για τα δύο (2) εκ των (5) επιμέρους υποκεφάλαια- άρθρα τιμολογίου ισχυριζόμενη (χρησιμοποιώντας υποκειμενικές παραδοχές για τους υπολογισμούς και την τεκμηρίωση του κόστους) ότι η προσφορά της προσωρινής αναδόχου «παραμένει έστω και οριακά κερδοφόρα». Συγκεκριμένα αναφορικά με το επίμαχο άρθρο 8 αναφέρει μεταξύ άλλων ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ τιμολογίου (Άρθρο...) και ΕΤΕΠ (05-02-01-00). Χαρακτηριστικά μεταξύ άλλων αναφέρει: «[...]Μεταξύ τιμολογίου και ΕΤΕΠ υπάρχουν σημαντικές διαφορές όπως : α) Στο τιμολόγιο δεν προβλέπεται η συγκολλητική τσιμεντοκονία που προβλέπεται στην ΕΤΕΠ β) Το σκυρόδεμα του πρίσματος στερεώσεως στο τιμολόγιο προβλέπεται ως C8/10 και στην ΕΤΕΠ ως C16/20 γ) Το πρίσμα στερεώσεως στο τιμολόγιο είναι 0,10m x 0,20m (χωρίς να διευκρινίζεται αν η διατομή είναι ορθογώνια παραλληλεπίπεδη ή τριγωνική) και στην ΕΤΕΠ τραπεζοειδούς διατομής βάσης 0,15m και στέψη 0,08 cm (ύψος 2/3 του ύψους κρασπέδου 0,30m=0,20m). Κατά περίπτωση έχουμε επιφάνεια διατομής 0,02m² (ορθογώνια παραλληλεπίπεδη), 0,01m² (τριγωνική) και 0,023m² (τραπεζοειδής). Έτσι στην περίπτωση της ορθογώνιας διατομής έχουμε σκυρόδεμα C8/10 0,02m²x10328,12m=206,56m³ σκυρόδεμα C8/10 Στην περίπτωση της τριγωνικής διατομής έχουμε σκυρόδεμα C8/10 0,01m²x10328,12m=103,28m³ Στην περίπτωση της τραπεζοειδούς διατομής έχουμε σκυρόδεμα C16/20 0,023m²x10328,12m=237,55m³ Έχουμε δηλαδή διαφορά τόσο στην ποσότητα όσο και στο είδος του σκυροδέματος του πρίσματος στερεώσεως των κρασπέδων. Διαφορές που μπορούν να δημιουργήσουν προβληματισμούς ή και λάθη στην αιτιολόγηση δεδομένου ότι στη μελέτη προβλέπονται 1739,04m³ σκυρόδεμα C16/20 που μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την κατασκευή του πρίσματος στερέωσης. Η ... στους υπολογισμούς της προσφυγής της αντί για σκυρόδεμα χρησιμοποιεί τσιμεντοκονία των 650kg τσιμέντου ανά m³ άμμου και για την συγκόλληση των

κρασπέδων και για τη κατασκευή του πρίσματος της στερεώσεως των κρασπέδων.[...] Είναι ξεκάθαρο πως η στερέωση των κρασπέδων γίνεται με σκυρόδεμα και όχι με τσιμεντοκονία των 650kg τσιμέντου ανά m³ άμμου (που τεχνικά είναι αδύνατο). Επίσης ξεκάθαρο είναι πως σε κανένα σημείο του τιμολογίου δεν αναφέρεται η τσιμεντοκονία συγκόλλησης και πρέπει αν χρησιμοποιηθεί να πληρώνεται ιδιαίτερος και προφανώς δεν αφορά το προς αιτιολόγηση κόστος. Συνεπώς από το από το υπολογιζόμενο από την ... κόστος πρέπει να αφαιρεθούν και η τσιμεντοκονία συγκόλλησης και τσιμεντοκονία του πρίσματος στερέωσης. Αντιθέτως θα πρέπει να υπολογισθεί κόστος σκυροδέματος C8/16 η ποσότητα του οποίου σύμφωνα με τα ανωτέρω 103,28-206,56m³ (ανάλογα με την μορφή του πρίσματος) Με δεδομένο ότι τιμή του σκυροδέματος C8/10 Αναλυτικό Τιμολόγιο για έργα κατηγορίας Οδοποιίας προϋπολογισμού μεταξύ 1,5 και 5.000.000 € είναι 66 € στη χειρότερα των περιπτώσεων (χωρίς οποιαδήποτε έκπτωση) το συνολικό κόστος θα είναι 13.362,96€ το οποίο είναι μικρότερο των υπολογισμών της... κατά (21.379,21€-13.362,96)= 5.700,91». Επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα εταιρεία λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα στοιχεία με το υπόμνημά της προέβη σε αναγνώριση σφάλματός της και διόρθωση των σχετικών υπολογισμών της. Συγκεκριμένα στο σημείο Γ.4 του από 4-8-2023 Υπομνήματός της η «...» αναφέρει ότι: «4. Μοναδική ορθή επισήμανση της αναθέτουσας αποτελεί το γεγονός ότι το κόστος του πρίσματος στερέωσης των κρασπέδων υπολογίστηκε εσφαλμένα στην προσφυγή μας ως τσιμεντοκονία των 650kg τσιμέντου. Ωστόσο είναι εσφαλμένος ο υπολογισμός που επιχειρεί, κυρίως ως προς την τιμή του σκυροδέματος. Στην αιτιολόγηση της «...» συμπεριλαμβάνεται η προσφορά σκυροδέματος C16/20 της εταιρείας ... με τιμή μονάδας 69€/μ³. Συνεπώς ο ορθός επανυπολογισμός διαμορφώνεται ως εξής : Όγκος τσιμεντοκονίας ανά μέτρο συγκόλλησης 0,15μ χ 0,0225μ χ 1,00μ = 0,0034μ³ Πρίσμα 0,10μ χ 0,20μ χ 1,00μ = 0,02μ³ Κόστος τσιμεντοκονίας 88,50€/3 Κόστος σκυροδέματος 69,00€/3 Συνολικό κόστος στην ποσότητα του Π/Υ (10.328,12μ) 10.328,12μ χ (0,0034μ³ χ 88,50€/μ³ + 0,02μ³ χ 69€/μ³) = 17.360,54€ δηλαδή κατά 21.379,21€ - 17.360,54€ = 4.018,67€ επί έλασσον του ποσού που υπολογίστηκε στην προσφυγή μας.» Περαιτέρω εκ των προαναφερομένων απόψεων της αναθέτουσας αρχής διαπιστώνονται αντιφάσεις σχετικά με τον συμπληρωματικό χαρακτήρα των Ελληνικών

Τεχνικών Προδιαγραφών προς τα άρθρα. Το γεγονός αυτό επιρρωνύεται άλλωστε από την ίδια τη Μελέτη της αναθέτουσας αρχής στην οποία ρητά αναφέρονται οι εφαρμοστέες εν προκειμένω Ελληνικές Τεχνικές προδιαγραφές: α) Στο κεφ. 6 , σελ. 12-13 της Μελέτης, όπου παρατίθεται Πίνακας με ενδεικτική αναφορά στις εφαρμοστέες ΕΤΕΠ με συγκεκριμένη αναφορά στην εφαρμοστέα επίμαχη ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-02-01-00. β) Στο άρθρο 25 της ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Ε.Σ.Υ.) (βλ. σελ. 95-96 της Μελέτης) όπου ορίζεται ρητά ότι «η Νομοθεσία, οι Προδιαγραφές και τα Πρότυπα που αναφέρονται στα Τεύχη Δημοπράτησης είναι δυνατό να αναζητηθούν στις παρακάτω διευθύνσεις του διαδικτύου» και παρατίθεται σχετικός πίνακας με συγκεκριμένη αναφορά στις Προδιαγραφές ΕΛΟΤ και τον αντίστοιχο ιστότοπο. γ) Στο ΑΡΘΡΟ 1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ της ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Τ.Σ.Υ.) (βλ. σελ. 98- 100 της Μελέτης) όπου ενδεικτικά ορίζεται μεταξύ άλλων ρητά ότι: «[...] 1.1.2 Η παρούσα ΤΣΥ έχει προκύψει κατ' εφαρμογή της Εγκυκλίου 26 / Αρ. Πρωτ. .../οικ./... /4-10-2012 με θέμα «Δημοσίευση Απόφασης Αναπλ. Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με θέμα "Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα'» (η εν λόγω εγκύκλιος παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 του τέλους του παρόντος τεύχους). Ως εκ τούτου, η παρούσα ΤΣΥ ουσιαστικά αποτελείται από το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 που περιλαμβάνει τις ΕΤΕΠ οι οποίες θα πρέπει να εφαρμοστούν για την υλοποίηση του δημοπρατούμενου έργου.[...]» καθώς και στο «[...]ΑΡΘΡΟ 2 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ (ΕΤΕΠ) 2.1 Εφαρμοστέες ΕΤΕΠ 2.1.1 Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 δίδονται οι εφαρμοστέες Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) και στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 το εγχειρίδιο εφαρμογής της οδηγίας 89/106/ΕΟΚ και του ΠΔ 334/94 για τα «Προϊόντα δομικών κατασκευών». Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 26 της παραγρ. 1.1 οι ΕΤΕΠ του Πίνακα ΕΤΕΠ προς Εφαρμογή δεν παρατίθενται εκτυπωμένες (προς αποφυγή ογκωδών και δαπανηρών τευχών δημοπράτησης), καθόσον διατίθενται στην ιστοσελίδα της ΓΓΔΕ (www.ggde.gr) υπό μορφή αρχείων pdf (ιδιαίτερο αρχείο ανά τίτλο ΕΤΕΠ), με υδατογράφημα της ΓΓΔΕ, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα μόνον ανάγνωσης και εκτύπωσης (και όχι επέμβασης στο

περιεχόμενο).» δ) Στις τελευταίες σελίδες της Μελέτης (βλ. σελ. 103- 105 της Μελέτης) όπου παρατίθεται Πίνακας με τίτλο «Αντιστοίχιση άρθρων μελέτης με ΕΤΕΠ – ΠΕΤΕΠ» με συγκεκριμένη αναφορά στην εφαρμοστέα επίμαχη ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-02-01-00 και την αντιστοίχισή της με το άρθρο 7 (...B-51 Πρόχυτα κράσπεδα από σκυρόδεμα). Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι, σύμφωνα με το νόμο, εφαρμοστέες Προδιαγραφές λειτουργούν συμπληρωματικά στα Άρθρα της Μελέτης και δεν καταλείπεται αμφιβολία για την κατά νόμο εφαρμογή τους και ως εκ τούτου οι ως άνω σχετικές αναφορές της αναθέτουσας αρχής κρίνονται αβάσιμες. Τέλος αναφορικά με το ζήτημα της διατομής στερέωσης των κρασπέδων και του απαιτούμενου, σύμφωνα με την μελέτη, υλικού στερέωσής τους και ενόψει των προαναφερόμενων μικροδιαφορών μεταξύ του άρθρου 7 και της τεχνικής προδιαγραφής ΕΛΟΤ 1501-05-02-01-00, διαφαίνεται ότι καταρχήν θεωρούνται εφαρμοστέες οι αναφορές του σχετικού άρθρου στο Τιμολόγιο Δημοπράτησης, δεδομένου ότι όπως προβλέπεται μεταξύ άλλων στο Άρθρο 5 της Διακήρυξης (Έγγραφα της σύμβασης κατά το στάδιο της εκτέλεσης – Σειρά ισχύος) (πρβλ. σελ. 18 Διακήρυξης): «[...]Σε περίπτωση ασυμφωνίας των περιεχομένων σε αυτά όρων, η σειρά ισχύος καθορίζεται ως κατωτέρω: 1. Το συμφωνητικό, συμπεριλαμβανομένων των παρασχεθεισών εξηγήσεων του οικονομικού φορέα, σύμφωνα με τα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών με τις οποίες ο ανάδοχος διαμόρφωσε την προσφορά του, 2. Η παρούσα Διακήρυξη. 3. Η Οικονομική Προσφορά. 4. Το Τιμολόγιο Δημοπράτησης 5. Η Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.). 6. Η Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Τ.Σ.Υ) με τις Τεχνικές Προδιαγραφές και τα Παραρτήματα τους, 7. Η Τεχνική Περιγραφή (Τ.Π.). 8. Ο Προϋπολογισμός Δημοπράτησης. 9. Οι εγκεκριμένες μελέτες του έργου. 10. Το εγκεκριμένο Χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου.[...], όπου η Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Τ.Σ.Υ) με τις Τεχνικές Προδιαγραφές και τα Παραρτήματα τους έπονται του Τιμολόγιου Δημοπράτησης. Δ) Η προσφεύγουσα εταιρεία υποστηρίζει στην προσφυγή της μεταξύ άλλων ότι «[...]η στερέωση των κρασπέδων γίνεται με κατασκευή συνεχούς πρίσματος διατομής 0,10x0,20m πίσω από αυτά και παράλληλα θα συγκολλούνται με ισχυρό τσιμεντοκονίαμα περιεκτικότητας 650kg τσιμέντου ανά 1μ3 ξηράς άμμου, ελάχιστου πάχους 2cm επί του σκυροδέματος εξομάλυνσης. Τέλος θα ακολουθεί αρμολόγηση με

τσιμεντοκονία του ιδίου τύπου. Τα υπόψη υλικά δεν έχουν ληφθεί υπόψη και δεν έχουν κοστολογηθεί στην αιτιολόγηση της εταιρείας «...», το κόστος των οποίων προκύπτει ως εξής : Όγκος τσιμεντοκονίας ανά μέτρο μήκους Συγκόλληση $0,15 \mu * 0,0225 * 1,00 \mu = 0,0034\mu^3$ Πρίσμα $0,10 \mu * 0,20 \mu * 1,00 \mu = 0,02\mu^3$ Σύνολο $0,0234\mu^3$ ανά μέτρο μήκους χωρίς να υπολογίζεται ο απαιτούμενος όγκος αρμολόγησης. Κόστος τσιμέντου σύμφωνα με προσφορά που έχει λάβει η εταιρεία «...» από την εταιρεία ... και είναι συνημμένη στην αιτιολόγησή της (τα 1300kg με κόστος 177€) : 650kg τσιμέντου 88,50€. Αν υποθέσουμε ότι στα μικροϋλικά συμπεριλαμβάνεται η άμμος το κόστος της εργασίας θα πρέπει να επιβαρυνθεί με τη δαπάνη για το τσιμέντο κατά 21.379,21€ που αναλύεται ως εξής: $10328,12\mu$ (ποσότητα Π/Υ) * $0,0234 \mu^3$ ανά μέτρο μήκους * 88,50€ (κόστος τσιμέντου) = 21.379,21€» Επισημαίνεται ότι όπως προαναφέρθηκε, η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της προέβη σε αναγνώριση σφάλματός της και διόρθωση των σχετικών υπολογισμών της. Συγκεκριμένα στο σημείο Γ.4 του από 4-8-2023 Υπομνήματός της η «...» αναφέρει μεταξύ άλλων ότι: «[...]Συνεπώς ο ορθός επανυπολογισμός διαμορφώνεται ως εξής : Όγκος τσιμεντοκονίας ανά μέτρο συγκόλλησης $0,15\mu \chi 0,0225\mu \chi 1,00\mu = 0,0034\mu^3$ Πρίσμα $0,10\mu \chi 0,20\mu \chi 1,00\mu = 0,02\mu^3$ Κόστος τσιμεντοκονίας 88,50€/3 Κόστος σκυροδέματος 69,00€/3 Συνολικό κόστος στην ποσότητα του Π/Υ ($10.328,12\mu$) $10.328,12\mu \chi (0,0034\mu^3 \chi 88,50€/\mu^3 + 0,02\mu^3 \chi 69€/\mu^3) = 17.360,54€$ δηλαδή κατά $21.379,21€ - 17.360,54€ = 4.018,67€$ επί έλασσον του ποσού που υπολογίστηκε στην προσφυγή μας.» Η προσφεύγουσα εταιρεία στο ΥΠΟΜΝΗΜΑ της αναφέρεται στους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής για διαφορές μεταξύ του άρθρου 7 του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο άρθρο ... Β-51 του Αναλυτικού Τιμολογίου «Πρόχυτα κράσπεδα από σκυρόδεμα» και την ... 1501-05-02-01-00. Για το ζήτημα αυτό ισχύουν τα ως άνω λεχθέντα (βλ. ανωτέρω υπό σημείο 2.1.Γ της παρούσης). Τέλος αναφέρεται στους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής για το πρίσμα στερέωσης των κρασπέδων αναφορικά με την μορφή του και του υλικού κατασκευής του. Συγκεκριμένα στο σημείο Γ.2 του υπομνήματος αναφέρεται ότι: «[...] 2. Η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ανακριβώς ότι το περιγραφόμενο πρίσμα στερέωσης των κρασπέδων που περιγράφεται στο άρθρο Α7 του τιμολογίου, διαστάσεων $0,10\chi 0,20m$ είναι δήθεν αππροσδιόριστης διατομής, καθώς πρόκειται για εξόφθαλμη περίπτωση

τετραγωνικής διατομής. Αβάσιμη είναι και η αναφορά της αναθέτουσας ότι το γεγονός της δήτην απροσδιόριστης διατομής του πρίσματος στερέωσης μπορεί να δημιουργήσει προβληματισμούς ή και λάθη στην αιτιολόγηση. Και τούτο διότι δεν λήφθηκε καν υπόψη στην αιτιολόγηση της «...» η διατομή ούτε ως τετραγωνική, ούτε ως τριγωνική ούτε και ως πρισματική διατομή. Τέλος παντελώς αβάσιμος είναι και ο ισχυρισμός της αναθέτουσας ότι στη μελέτη προβλέπονται 1.739,04m³ σκυροδέματος C16/20 που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του πρίσματος στερέωσης. Η συγκεκριμένη ποσότητα αφορά για την εκτέλεση εργασιών κατασκευής ρείθρων και τραπεζοειδών τάφρων, με συγκεκριμένη τιμή αποζημίωσης του αναδόχου, και όχι το σκυρόδεμα κατασκευής πρίσματος στερέωσης κρασπέδων που συμπεριλαμβάνεται στην τιμή μονάδας του ΑΤ.7 και δεν αποζημιώνεται ιδιαίτερω». Για το ζήτημα αυτό ισχύουν τα ως άνω λεχθέντα (βλ. ανωτέρω υπό σημείο 2.1.Γ της παρούσης και κατωτέρω υπό σημείο 2.1.Ε).

Ε) Αναφορικά με την επικαλούμενη, στην υπό κρίση προσφυγή, δαπάνη για το τσιμέντο κατά 21.379,21€ η οποία στο υπόμνημά της προσφεύγουσας μετά από αναγνώριση σφάλματός της και διόρθωση των σχετικών υπολογισμών της, διορθώνεται σύμφωνα με τους υπολογισμούς της σε 17.360,54€ διαπιστώνονται τα εξής:α) Το συγκολλητικό τσιμεντοκονίαμα των κρασπέδων εκτός του τσιμέντου (σκόνη) περιλαμβάνει σε καθορισμένες αναλογίες και άλλα υλικά, όπως άμμο, νερό κλπ. προκειμένου να αποκτήσει τις απαιτούμενες ικανότητες συγκόλλησης, που σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ορίζεται εν προκειμένω σε περιεκτικότητα «650 kg τσιμέντου ανά 1,0 m³ ξηράς άμμου ελαχίστου πάχους 2 cm επί του σκυροδέματος εξομάλυνσης». β) Εν προκειμένω δεν αναφέρονται ζητήματα ορθού υπολογισμού του απαιτούμενου συνολικού όγκου του συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος από τον προσφεύγοντα εξαιτίας της αναγνώρισης σφάλματός του και διόρθωση των σχετικών υπολογισμών στο Υπόμνημά της . γ) Περαιτέρω ωστόσο, αναφέρονται ζητήματα ορθού υπολογισμού της απαιτούμενης δαπάνης για το τσιμέντο που θα απαιτηθεί για την παρασκευή του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος, για την επίμαχη εργασία του έργου, από τον προσφεύγοντα. Και τούτο διότι όπως προαναφέρθηκε, το τσιμεντοκονίαμα εκτός του τσιμέντου (σκόνη) περιλαμβάνει σε καθορισμένες αναλογίες και άλλα υλικά, όπως άμμο, νερό κλπ. προκειμένου να αποκτήσει

τις απαιτούμενες ικανότητες συγκόλλησης σύμφωνα με την ισχύουσα ΕΤΕΠ. Τούτο σημαίνει στην πράξη ότι σε 1 m^3 τσιμεντοκονιάματος θα υπάρχουν σωρευτικά τόσο το τσιμέντο όσο και η άμμος, το νερό κλπ. Η εφαρμοστέα Ελληνική Τεχνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ ΕΛΟΤ 1501-05-02-01-00 (σύμφωνα με την συμπεριλαμβανόμενη στη Μελέτη «Αντιστοίχιση άρθρων μελέτης με ΕΤΕΠ – ΠΕΤΕΠ») που εφαρμόζεται συμπληρωματικά με το Άρθρο 7 της Μελέτης ... Β-51 (Α.Τ. 8 «ΠΡΟΧΥΤΑ ΚΡΑΣΠΕΔΑ ΑΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ»), ορίζει μεταξύ άλλων ότι «[...]«[...]Τόσο τα πρόχυτα κράσπεδα όσο και τα κράσπεδα από φυσικούς λίθους θα καθαρίζονται και θα διαβρέχονται πριν από την τοποθέτησή τους και θα συγκολλούνται με ισχυρό τσιμεντοκονίαμα περιεκτικότητας 650 kg τσιμέντου ανά $1,0 \text{ m}^3$ ξηράς άμμου ελαχίστου πάχους 2 cm επί του σκυροδέματος εξομάλυνσης. Η αρμολόγηση θα γίνεται με τσιμεντοκονίαμα του ίδιου τύπου.[...]». Εν προκειμένω, ο προσφεύγων σε αντίθεση με την ως άνω προδιαγραφή, υπολογίζει την ποσότητα του τσιμέντου ανά m^3 τσιμεντοκονιάματος και όχι ξηράς άμμου, αφού όπως προκύπτει από τους υπολογισμούς του περιλαμβάνεται η τιμή των 650 kg τσιμέντου/ 1 m^3 τσιμεντοκονιάματος και πολλαπλασιάζει την τιμή αυτή με όλο τον απαιτούμενο, κατά τους υπολογισμούς του, όγκο του τσιμεντοκονιάματος ($10.328,12\text{m} \times 0,0034\text{m}^3 \times 88,50\text{€/m}^3$) (βλ. σελ. 14-15 Υπομνήματος της προσφεύγουσας με τους διορθωτικούς υπολογισμούς) ήτοι $35,12 \text{ m}^3$ τσιμεντοκονιάματος $\times 88,50 \text{ €}$ (κόστος τσιμέντου σύμφωνα με προσφορά που έχει λάβει η εταιρεία «...» από την εταιρεία ... και είναι συνημμένη στην αιτιολόγησή της όπου αναφέρονται τα 1300kg τσιμέντου με κόστος 177€ και άρα τα 650kg τσιμέντου με κόστος 88,50€). Ως εκ τούτου ο επίμαχος υπολογισμός του προσφεύγοντος όπως αναφέρεται στη σελ. 15 του Υπομνήματος της προσφεύγουσας με τους διορθωτικούς υπολογισμούς, έρχεται σε αντίθεση με την ως άνω προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-02-01-00 όπου προβλέπονται 650 kg τσιμέντου / 1 m^3 άμμου η οποία αποτελεί ένα εκ των συστατικών του τσιμεντοκονιάματος και συνεπώς η αναλογία του τσιμέντου διαφαίνεται ότι είναι μικρότερη ανά m^3 του όλου μίγματος (τσιμεντοκονιάματος). Κατά συνέπεια ο ορθός υπολογισμός του συνολικού κόστους, προϋποθέτει την εύρεση των ποσοτήτων (όγκου, βάρους κλπ.) κάθε επιμέρους συστατικού υλικού (τσιμέντο, άμμος, νερό κλπ.) της απαιτούμενης, εν προκειμένω, ποσότητας $35,12 \text{ m}^3$ τσιμεντοκονιάματος ώστε να προϋπολογισθεί το ορθό σχετικό κόστος κάθε υλικού. **Συμπερασματικά**

όσον αφορά στον ισχυρισμό της υποκοστολόγησης της δαπάνης της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. 7 «ΠΡΟΧΥΤΑ ΚΡΑΣΠΕΔΑ ΑΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ», αυτός διαφαίνεται να ευσταθεί εν μέρει τυπικά, διότι πράγματι δεν έχει υπολογιστεί αφενός μεν το κόστος του απαιτούμενου σκυροδέματος στερέωσης (πρβλ. ανωτέρω υπό σημείο 2.1.Γ της παρούσης) και αφετέρου δε το κόστος παρασκευής του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος πλην όμως η προσφεύγουσα για τη θεμελίωση του ισχυρισμού της προσφεύγει σε υποκειμενική τεκμηρίωση του σχετικού κόστους χρησιμοποιώντας υποκειμενικές παραδοχές και εσφαλμένους κατά περίπτωση υπολογισμούς. Επιπρόσθετα θα πρέπει να συνεκτιμηθούν αφενός μεν οι προαναφερόμενες αντιφάσεις και ασάφειες στην από 01-08-2023 Έκθεση απόψεων της αναθέτουσας αρχής καθώς και η έλλειψη στοιχειοθετημένης τεκμηρίωσης ότι η προσφορά της προσωρινής ανάδοχου δεν είναι ζημιογόνος, αφετέρου δε το γεγονός της μη ύπαρξης στοιχειοθέτησης εκ μέρους της προσωρινής ανάδοχου «...» του προβλεπόμενου κόστους 8.050,00 ευρώ για «ΜΙΚΡΟΥΛΙΚΑ, ΑΜΜΟΣ, ΚΛΠ /ΦΘΟΡΑ ΞΥΛΕΙΑΣ» στην από 08-06-2023 Αιτιολόγηση της προσφοράς της, ώστε να αποσαφηνίζεται το ενδεχόμενο της απομείωσης του, ερειδόμενου εν προκειμένω, κόστους παρασκευής του απαιτούμενου συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος και εντέλει του συνολικού κέρδους της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου. **Συνεπώς ο παραπάνω λόγος ευσταθεί εν μέρει τυπικά πλην όμως επί της ουσίας χρήζει περαιτέρω διερεύνησης ώστε να αποσαφηνιστεί μετά από ορθό υπολογισμό η πραγματική αξία του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος συγκόλλησης καθώς και η αξία του απαιτούμενου σκυροδέματος στερέωσης, ώστε να κριθεί αν η προσφορά τελικά είναι κερδοφόρα ή ζημιογόνα, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα.**

2.2.Επιμέρους λόγος προσφυγής αναφορικά με το άρθρο 8 της μελέτης του επίμαχου έργου: «**Άρθρο 8 Άρθρο ... Β-81 ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ ΜΕ ΠΛΑΚΕΣ ΑΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ 40x40 cm** (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ-2922) Πλακοστρώσεις πεζοδρομίων, νησίδων και κοινοχρήστων υπαιθρίων χώρων με πλάκες έγχρωμες, επίπεδες ή ραβδωτές, από σκυρόδεμα, κατά ΕΛΟΤ EN 1339, διαστάσεων 40x40 cm» Υποκοστολόγηση δαπάνης της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. 8 «Πλακοστρώσεις με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 40x40cm» Με το δεύτερο υποκεφάλαιο του 2ου

λόγου υπό κρίση προσφυγής (βλ. σελ. 19-22 προδ. προσφυγής), η προσφεύγουσα εταιρεία «...», ισχυρίζεται ότι «η δαπάνη της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. 8 «Πλακοστρώσεις με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 40x40cm» είναι υποκοστολογημένη και συγκεκριμένα δεν έχει υπολογιστεί η δαπάνη του υλικού συγκόλλησής των κρασπέδων σύμφωνα με το τιμολόγιο του έργου και την συμβατική τεχνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501- 05-02- 01-00». Στο δεύτερο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου (2.2), η προσφεύγουσα, προς απόδειξη του ισχυρισμού της παραθέτει σειρά υπολογισμών σχετικά με τον όγκο του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος και το κόστος του απαιτούμενου τσιμέντου εισάγοντας σχετικές υποκειμενικές παραδοχές (βλ. σελ. 21-22 προδ. προσφυγής). Α) Στο τεύχος του επίμαχου διαγωνισμού με τίτλο «ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ» ορίστηκε σχετικά (βλ. σελ. 56-57 ΜΕΛΕΤΗΣ) ότι: «[...] Άρθρο 8 Άρθρο ... Β-81 ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ ΜΕ ΠΛΑΚΕΣ ΑΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ 40x40 cm (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ-2922) Πλακοστρώσεις πεζοδρομίων, νησίδων και κοινοχρήστων υπαιθρίων χώρων με πλάκες έγχρωμες, επίπεδες ή ραβδωτές, από σκυρόδεμα, κατά ΕΛΟΤ EN 1339, διαστάσεων 40x40 cm. Κατασκευή πλακοστρώσεων πεζοδρομίων, πλατειών και κοινοχρήστων χώρων από ανπιολισθηρές πλάκες από σκυρόδεμα, έγχρωμες, τυποποιημένων διαστάσεων 40x40 cm, πάχους 3 cm. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: • η προμήθεια, μεταφορά και απόθεση στον τόπο του έργου πλακών συσκευασμένων σε παλέτες, • η παρασκευή και διάστρωση του κονιάματος έδρασης, (εργασία και υλικά), • η τοποθέτηση των πλακών κατά την προβλεπόμενη από την μελέτη διάταξη (συμπεριλαμβανομένης της κοπής τεμαχίων, για την πλήρη κάλυψη της προβλεπόμενης επιφάνειας, με χρήση ειδικών κοπτικών εργαλείων), • η αρμολόγηση, με αριάνι της κατάλληλης απόχρωσης (υλικά και εργασία), • ο πλήρης καθορισμός της διαστρωθείσας επιφάνειας και η περισυλλογή και αποκομιδή προς οριστική απόθεση σε οποιαδήποτε απόσταση πλεοναζόντων υλικών κατασκευής, θραυσμάτων πλακών, υλικών συσκευασίας κλπ. Συμπεριλαμβάνεται επίσης η τοποθέτηση ανακλαστικών ταινιών προστασίας στην περίμετρο της πλακόστρωσης μέχρι την σκλήρυνση του κονιάματος έδρασης. Τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο (m²) πλήρως αποπερατωμένης, κατά τα ως άνω, πλακόστρωσης. ΕΥΡΩ Ολογράφως: ΕΥΡΩ Ολογράφως: Δεκαπέντε ευρώ και ογδόντα λεπτά

Αριθμητικά: 15,80» Περαιτέρω η παράγραφος 5.2 της τεχνικής προδιαγραφής ΕΛΟΤ 1501-05-02-02-00 μεταξύ άλλων ορίζει ότι: « [...] 5.2 «Κολυμβητή» Τοποθέτηση Η μέθοδος αυτή μπορεί να εφαρμοστεί για την τοποθέτηση όλων γενικά των υλικών που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 3 της παρούσας (πλάκες και κυβόλιθοι από σκυρόδεμα ή φυσικοί λίθοι κτλ.). Επί πλάκας δαπέδου από σκυρόδεμα τοποθετούνται τα στοιχεία με την παρεμβολή στρώσης ισχυρού τσιμεντοκονιάματος, το οποίο λειτουργεί ως συγκολλητικό υλικό. Σε περιπτώσεις με ειδικές απαιτήσεις πρόσφυσης, αντιπαγετικής προστασίας κτλ., είναι δυνατόν αντί του συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος να χρησιμοποιηθεί ειδική ακρυλική κόλλα πλακιδίων.[...] [...] Σε ό,τι αφορά τα προηγούμενα στοιχεία διαστασιολόγησης της πλάκας δαπέδου, θα εφαρμόζονται τα οριζόμενα στη μελέτη, ή με τις σχετικές οδηγίες της Υπηρεσίας. Το τσιμεντοκονίαμα, με το οποίο θα συγκολλούνται τα στοιχεία επί της πλάκας δαπέδου, πρέπει να είναι αρκετά συνεκτικό με μικρή περιεκτικότητα σε νερό (με κατά μάζα λόγο συνολικού νερού προς τσιμέντο το πολύ 0,40). Η περιεκτικότητα του τσιμεντοκονιάματος σε τσιμέντο πρέπει να είναι τουλάχιστον 650 kg ανά 1 m³ ξηράς άμμου. Το συγκολλητικό τσιμεντοκονίαμα θα διαστρώνεται σε συνεχείς στρώσεις πάχους από 2 έως 2,5 cm κατά μέγιστο. Σε περίπτωση τοποθέτησης στοιχείων με διαφορετικό πάχος, η ενιαία τελική στάθμη της επίστρωσης θα επιτυγχάνεται με διαφοροποίηση του πάχους της στρώσης του συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος. Η διάστρωση του τσιμεντοκονιάματος θα προηγείται της τοποθέτησης των στοιχείων το πολύ κατά 2 - 3 σειρές, ώστε να διευκολύνεται η εργασία των τεχνιτών χωρίς να μειώνεται η πρόσφυση των στοιχείων λόγω ξήρανσης του τσιμεντοκονιάματος. Κάθε στοιχείο θα εφαρμόζεται επί του νωπού συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος με ελαφρά δόνηση του στοιχείου και κάθε σειρά επίστρωσης στοιχείων πιέζεται ώστε να ισοπεδωθεί με τη βοήθεια ενός πήχη εφοδιασμένου με αλφάδι. Μεταξύ των στοιχείων κατά την τοποθέτησή τους θα αφήνονται αρμοί, οι οποίοι σε περίπτωση διαμόρφωσης ευθύγραμμων σειρών, πρέπει να είναι σταθερού πλάτους 10 έως 20 mm, ενώ σε περίπτωση διαμόρφωσης καμπυλόγραμμων σειρών, οι αρμοί μπορεί να είναι μεταβλητού πλάτους. Σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. επίστρωση με κεραμικά πλακίδια και πλίνθους), το πλάτος των αρμών μπορεί να είναι μικρότερο (της τάξης των 3 έως 8 mm). Όλοι οι αρμοί θα πρέπει να υλοποιούνται υποχρεωτικά με

αποστάτες ειδικούς για διαμόρφωση αρμών. Εφ' όσον η σχηματική απεικόνιση και η διαμόρφωση των παρειών των στοιχείων επίστρωσης επιτρέπει τη μη διαμόρφωση αρμών, αυτοί θα παραλείπονται υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται η σταθερή μεταξύ τους σύνδεση, σύμφωνα με την έγκριση της Υπηρεσίας. Μετά την σκλήρυνση του συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος, είτε οι αρμοί θα πληρούνται με παχύρρευστο τσιμεντοκονίαμα ή η επιφάνεια της επίστρωσης θα διαστρώνεται με λεπτόκοκκη τσιμεντοκονία, η οποία θα εισχωρεί μέσα στους αρμούς και στη συνέχεια, αφού αφαιρεθεί η περίσσειά της, η επιφάνεια της επίστρωσης διαβρέχεται με νερό. Αν το υλικό της αρμολόγησης κατακαθίσει μέσα στους αρμούς, επαναλαμβάνεται η διαδικασία. Τέλος, μετά τη σκλήρυνση των τσιμεντοκονιαμάτων, η επιστρωμένη επιφάνεια θα καθαρίζεται από τα υπολείμματα των υλικών με τη βοήθεια σκληρής βούρτσας και νερού υπό πίεση.» Β) Στην από 08-06-2023 Αιτιολόγηση της προσφοράς της προσωρινής ανάδοχου «...» προσκομίστηκαν οικονομικές προσφορές εταιριών για διάφορα υλικά όπως της εταιρείας «...» για ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΜΑΥΡΟ ΣΕ BIG BAG 1300 ΚΙΛΩΝ (42,5 Ν) προς 177 € + Φ.Π.Α παραδοτέο «ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ... ΧΩΡΙΣ ΧΡΕΩΣΗ». Στην ως άνω Αιτιολόγηση της προσφοράς της η προσωρινή ανάδοχος εταιρεία «...» ανέφερε στην Ανάλυση Κόστους σχετικά με το επίμαχο άρθρο 8: ...Σημειώνεται ωστόσο ότι η ως άνω αναφορά των επιμέρους ποσοτήτων των υλικών και εργασιών δεν συνοδεύονται από περαιτέρω ανάλυση για την παρασκευή του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος με το οποίο θα συγκολλούνται οι πλάκες από σκυρόδεμα και δεν στοιχειοθετείται, στο πλαίσιο αιτιολόγησης της προσφοράς, από κάποια μελέτη σύνθεσης του, ώστε να μην καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ακριβή αναλογία των περιεχομένων σε αυτό υλικών και το συνολικό κόστος για την παρασκευή του τσιμεντοκονιάματος σύμφωνα με όσα ορίζει η προαναφερόμενη, λειτουργούσα συμπληρωματικά στο επίμαχο άρθρο, τεχνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ 1501-05-02-02-00. Σημειώνεται επίσης ότι η ως άνω αναφορά σε κόστος 8.100,00 ευρώ για «ΜΙΚΡΟΥΛΙΚΑ, ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΚΛΠ» δεν συνοδεύονται από περαιτέρω ανάλυση για το είδος των υλικών στο οποίο αναφέρονται (λ.χ. σε συγκεκριμένη ποσότητα απαιτούμενης άμμου, νερού κλπ.) ώστε να αποσαφηνίζεται το ενδεχόμενο το ως άνω ποσό να επηρεάζει την απομείωση του, ερειδόμενου εν προκειμένω, κόστους παρασκευής του απαιτούμενου συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος

και εντέλει του συνολικού κέρδους της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι η προσωρινή ανάδοχος δεν άσκησε παρέμβαση ούτε κατέθεσε υπόμνημα και δεν παρέθεσε νέα στοιχεία και εξηγήσεις σχετικά με την εκτίμηση του επίμαχου κόστους όπως προσδιορίζονται στην κατατεθείσα προσφυγή. Γ) Η αναθέτουσα αρχή στην από 01-08-2023 Έκθεση απόψεων, αναφορικά με το άμεσο κόστος, παραθέτει σχετικούς ισχυρισμούς για τα δύο (2) εκ των (5) επιμέρους υποκεφάλαια-άρθρα τιμολογίου ισχυριζόμενη (χρησιμοποιώντας υποκειμενικές παραδοχές για τους υπολογισμούς και την τεκμηρίωση του κόστους) ότι η προσφορά της προσωρινής αναδόχου «παραμένει έστω και οριακά κερδοφόρα». Συγκεκριμένα αναφορικά με το επίμαχο άρθρο 8 αναφέρει μεταξύ άλλων ότι υπάρχουν «διαφορές μεταξύ του άρθρου 8 του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο άρθρο του ... Β-81 του Αναλυτικού Τιμολογίου «Πλακοστρώσεις με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 40x40 cm» και την ΕΤΕΠ 05-02- 02-00, δεδομένου ότι στο Αναλυτικό Τιμολόγιο δεν περιλαμβάνεται καμία διάσταση (πάχος κονιάματος έδρασης, συγκολήσεως, πλάτος αρμών κτλ) και κανένας ποιοτικός χαρακτηρισμός των υλικών [...] [...] Αντίθετα στην ΕΤΕΠ προσδιορίζονται με σαφήνεια όλα τα στοιχεία, όμως το κείμενο του Αναλυτικού Τιμολογίου δεν παραπέμπει σε ΕΤΕΠ. Οι Διαφορές που μπορούν να δημιουργήσουν προβληματισμούς ή και λάθη στην αιτιολόγηση. Η ... υπολογίζει το κόστος τοποθέτησης και αρμολόγησης των πλακών σε 37.393,37€ δεν λαμβάνει υπ' όψη ότι ο ανάδοχος έχει συμπεριλάβει στην αιτιολόγηση του κόστους του για το άρθρο «Πλακοστρώσεις με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 40x40 cm», το ποσόν των 6.642,00€ για ΜΙΚΡΟΥΛΙΚΑ, ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΚΛΠ Συνεπώς από το από το υπολογιζόμενο από την ... επί πλέον κόστος πρέπει να αφαιρεθούν 6.642,00€ και το συνολικό κόστος θα είναι 30.751,37€ το οποίο είναι μικρότερο των υπολογισμών της ... κατά 6.642,00€». Εκ των προαναφερομένων διαπιστώνονται αντιφάσεις σχετικά με τον συμπληρωματικό χαρακτήρα των Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών προς τα άρθρα. Το γεγονός αυτό επιρρωνύεται άλλωστε από την ίδια τη Μελέτη της αναθέτουσας αρχής στην οποία ρητά αναφέρονται οι εφαρμοστέες εν προκειμένω Ελληνικές Τεχνικές προδιαγραφές: α) Στο κεφ. 6 , σελ. 12-13 της Μελέτης, όπου παρατίθεται Πίνακας με ενδεικτική αναφορά στις εφαρμοστέες

ΕΤΕΠ με συγκεκριμένη αναφορά στην εφαρμοστέα επίμαχη ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-02-02-00 β) Στο άρθρο 25 της ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Ε.Σ.Υ.) (βλ. σελ. 95-96 της Μελέτης) όπου ορίζεται ρητά ότι «η Νομοθεσία, οι Προδιαγραφές και τα Πρότυπα που αναφέρονται στα Τεύχη Δημοπράτησης είναι δυνατό να αναζητηθούν στις παρακάτω διευθύνσεις του διαδικτύου» και παρατίθεται σχετικός πίνακας με συγκεκριμένη αναφορά στις Προδιαγραφές ΕΛΟΤ και τον αντίστοιχο ιστότοπο. γ) Στο ΆΡΘΡΟ 1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ της ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Τ.Σ.Υ.) (βλ. σελ. 98- 100 της Μελέτης) όπου ενδεικτικά ορίζεται μεταξύ άλλων ρητά ότι: «[...] 1.1.2 Η παρούσα ΤΣΥ έχει προκύψει κατ' εφαρμογή της Εγκυκλίου ... / Αρ. Πρωτ. .../οικ./... /4-10-2012 με θέμα «Δημοσίευση Απόφασης Αναπλ. Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με θέμα Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα» (η εν λόγω εγκύκλιος παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 του τέλους του παρόντος τεύχους). Ως εκ τούτου, η παρούσα ΤΣΥ ουσιαστικά αποτελείται από το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 που περιλαμβάνει τις ΕΤΕΠ οι οποίες θα πρέπει να εφαρμοστούν για την υλοποίηση του δημοπρατούμενου έργου.[...]» καθώς και στο «[...]ΑΡΘΡΟ 2 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ (ΕΤΕΠ) 2.1 Εφαρμοστέες ΕΤΕΠ 2.1.1 Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 δίδονται οι εφαρμοστέες Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) και στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 το εγχειρίδιο εφαρμογής της οδηγίας 89/106/ΕΟΚ και του ΠΔ 334/94 για τα «Προϊόντα δομικών κατασκευών». Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 26 της παραγρ. 1.1 οι ΕΤΕΠ του Πίνακα ΕΤΕΠ προς Εφαρμογή δεν παρατίθενται εκτυπωμένες (προς αποφυγή ογκωδών και δαπανηρών τευχών δημοπράτησης), καθώς και διατίθενται στην ιστοσελίδα της ΓΓΔΕ (www.ggde.gr) υπό μορφή αρχείων pdf (ιδιαίτερο αρχείο ανά τίτλο ΕΤΕΠ), με υδατογράφημα της ΓΓΔΕ, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα μόνον ανάγνωσης και εκτύπωσης (και όχι επέμβασης στο περιεχόμενο).» δ) Στις τελευταίες σελίδες της Μελέτης (βλ. σελ. 103- 105 της Μελέτης) όπου παρατίθεται Πίνακας με τίτλο «Αντιστοίχιση άρθρων μελέτης με ΕΤΕΠ – ΠΕΤΕΠ» με συγκεκριμένη αναφορά στην εφαρμοστέα επίμαχη ΕΛΟΤ ΤΠ 1501- 05-02-02-00 και την αντιστοίχισή της με το άρθρο 8 (... Β-51 Πρόχυτα κράσπεδα από σκυρόδεμα) Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι,

σύμφωνα με το νόμο, εφαρμοστέες Προδιαγραφές λειτουργούν συμπληρωματικά στα Άρθρα της Μελέτης και δεν καταλείπεται αμφιβολία για την κατά νόμο εφαρμογή τους και ως εκ τούτου οι ως άνω αναφορές της αναθέτουσας αρχής κρίνονται αβάσιμες. Τέλος η ως άνω αναφορά της αναθέτουσας αρχής στο ποσό των 6.642,00€, που κατά τους σχετικούς ισχυρισμούς της πρέπει να αφαιρεθεί από το συνολικό κόστος των υπολογισμών της «...» των 37.393,37€ είναι καταρχάς εσφαλμένη διότι το επίμαχο επικαλούμενο ποσό αφορά το εκτιμώμενο, στην Αιτιολόγηση της προσφοράς της προσωρινή ανάδοχου εταιρείας «...», κόστος εργασίας για «ΤΕΧΝΙΤΕΣ» (βλ. ανωτέρω σχετικό πίνακα υπό σημείο 2.2.B της παρούσης), ενώ το προβλεπόμενο κόστος για «ΜΙΚΡΟΪΛΙΚΑ, ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΚΛΠ» ανέρχεται σύμφωνα με την σχετική Ανάλυση Κόστους σε 8,100,00 ευρώ. Για το ζήτημα δε της αφαίρεσης-συμψηφισμού από το συνολικό κόστος των υπολογισμών της «...» ισχύουν τα ως άνω λεχθέντα (βλ. ανωτέρω υπό σημείο 2.2.B της παρούσης). Δ) Η προσφεύγουσα εταιρεία υποστηρίζει στην προσφυγή της μεταξύ άλλων ότι «[...]οι πλάκες πεζοδρομίου συγκολλούνται με ισχυρό τσιμεντοκονίαμα περιεκτικότητας τουλάχιστον 650kg τσιμέντου ανά 1μ3 ξηράς άμμου, ελάχιστου πάχους από 2cm έως 2,5cm επί της πλάκας δαπέδου. Τέλος θα ακολουθεί αρμολόγηση. Τα υπόψη υλικά δεν έχουν ληφθεί υπόψη και δεν έχουν κοστολογηθεί στην αιτιολόγηση της εταιρείας «...», το κόστος των οποίων προκύπτει ως εξής : Όγκος τσιμεντοκονίας ανά τετραγωνικό μέτρο Συγκόλληση $1,00 \mu * 0,0225 * 1,00 \mu = 0,0225\mu^3$ Αρμολόγηση $0,03 \mu * 0,02 \mu * 10 \mu = 0,006\mu^3$ Σύνολο $0,0285\mu^3$ ανά τετραγωνικό μέτρο Κόστος τσιμέντου σύμφωνα με προσφορά που έχει λάβει η εταιρεία «...» από την εταιρεία ... και είναι συνημμένη στην αιτιολόγησή της (τα 1300kg με κόστος 177€) : 650kg τσιμέντου 88,50€. Αν υποθέσουμε ότι στα μικροϋλικά συμπεριλαμβάνεται η άμμος το κόστος της εργασίας θα πρέπει να επιβαρυνθεί με τη δαπάνη για το τσιμέντο κατά 37.393,37€ που αναλύεται ως εξής: $14825,40\mu$ (ποσότητα Π/Υ) * $0,0285 \mu^3$ ανά τετραγωνικό μέτρο * 88,50€ (κόστος τσιμέντου) = 37.393,37€.» Η προσφεύγουσα εταιρεία στο ΥΠΟΜΝΗΜΑ της αναφέρεται στους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής για διαφορές μεταξύ του άρθρου 8 του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο άρθρο ... Β-81 του Αναλυτικού Τιμολογίου «Πλακοστρώσεις με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 40x40

cm» και την ΕΤΕΠ 05-02- 02-00. Για το ζήτημα αυτό ισχύουν τα ως άνω λεχθέντα (βλ. ανωτέρω υπό σημείο 2.2.Γ της παρούσης). Τέλος αναφέρεται στο ζήτημα της αφαίρεσης του προβλεπόμενου, στην Αιτιολόγηση της προσφοράς της προσωρινή ανάδοχου εταιρείας «...», κόστους εργασίας για «ΜΙΚΡΟΪΛΙΚΑ, ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΚΛΠ» από το συνολικό κόστος των υπολογισμών της προσφεύγουσας ισχυριζόμενη (χρησιμοποιώντας υποκειμενικές παραδοχές για τους σχετικούς υπολογισμούς) ότι το ποσό «δεν επαρκεί ούτε για την άμμο» την οποία εκτιμά «σε περίπου 750 τόνους» και «ελάχιστη τιμή αγοράς, χωρίς τη μεταφορά της στον τόπο του έργου, 7,00€/tv.». **Επισημαίνεται ότι οι ως άνω ισχυρισμοί του προσφεύγοντα έχουν γίνει με υποκειμενικές του παραδοχές χωρίς προσκόμιση σχετικών αποδεικτικών εγγράφων-στοιχείων. Για το ζήτημα αυτό ισχύουν τα ως άνω λεχθέντα (βλ. ανωτέρω υπό σημεία 2.2.Β και 2.2.Γ της παρούσης και ιδίως κατωτέρω υπό σημείο 2.2.Ε).** Ε) Αναφορικά με την επικαλούμενη, στην υπό κρίση προσφυγή, δαπάνη για το τσιμέντο κατά 37.393,37€ σύμφωνα με τους υπολογισμούς της προσφεύγουσας διαπιστώνονται τα εξής: α) Το τσιμεντοκονίαμα εκτός του τσιμέντου (σκόνη) περιλαμβάνει σε καθορισμένες αναλογίες και άλλα υλικά, όπως άμμο, νερό κλπ. προκειμένου να αποκτήσει τις απαιτούμενες ικανότητες συγκόλλησης, που σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ορίζεται εν προκειμένω σε περιεκτικότητα «με κατά μάζα λόγο συνολικού νερού προς τσιμέντο το πολύ 0,40 και 650 kg τσιμέντου ανά 1,0 m³ ξηράς άμμου». β) Εν προκειμένω αναφύονται ζητήματα ορθού υπολογισμού του απαιτούμενου συνολικού όγκου του συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος από τον προσφεύγοντα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι υπολογίζεται από τον προσφεύγοντα αρμολόγηση συνολικού μήκους 10 m/ τετραγωνικό μέτρο πλακοστρώσεων με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 40 X 40 cm (βλ. σελ. 22 προδικαστικής προσφυγής), ενώ στην πράξη προκύπτουν 6 έως 8 m τρέχοντος αρμού (αφού σε ένα (1) τετραγωνικό μέτρο πλακόστρωσης μπορούν να τοποθετηθούν δυόμιση (2,5) επί δυόμιση (2,5) πλάκες σκυροδέματος διαστάσεων 40 X 40 cm). Κατά συνέπεια και επιλέγοντας τα 8 m ως τρέχων μήκος αρμολόγησης προκύπτει όγκος απαιτούμενης τσιμεντοκονίας για την αρμολόγηση 0,0048 m³ / τετραγωνικό μέτρο πλακόστρωσης, μικρότερος από τα 0,006 m³/ τετραγωνικό μέτρο του σχετικού υπολογισμού του προσφεύγοντος (βλ. σελ. 22 προδικαστικής

προσφυγής). Κατά συνέπεια, προσθέτοντας και τον όγκο της απαιτούμενης τσιμεντοκονιάς για την συγκόλληση των πλακών από σκυρόδεμα, που σύμφωνα με τους σχετικούς υπολογισμούς του προσφεύγοντος είναι $0,0225 \text{ m}^3$ / τετραγωνικό μέτρο πλακόστρωσης (βλ. σελ. 22 προδικαστικής προσφυγής), προκύπτει ότι ο συνολικός απαιτούμενος όγκος τσιμεντοκονιάματος ανέρχεται σε $0,0273 \text{ m}^3$ / τετραγωνικό μέτρο πλακόστρωσης μικρότερος από τα $0,00285 \text{ m}^3$ / τετραγωνικό μέτρο του σχετικού υπολογισμού του προσφεύγοντος (βλ. σελ. 22 προδικαστικής προσφυγής). Επομένως, καταρχάς, η συνολική απαιτούμενη ποσότητα τσιμεντοκονιάματος για την επίμαχη εργασία του έργου προκύπτει ότι θα είναι $14825,40$ τετραγωνικά μέτρα πλακόστρωσης (ποσότητα Π/Υ) $\times 0,0273 \text{ m}^3$ / τετραγωνικό μέτρο πλακόστρωσης = $404,73 \text{ m}^3$ τσιμεντοκονιάματος, ήτοι μικρότερη ποσότητα (όγκος) από τα $422,52 \text{ m}^3$ του σχετικού υπολογισμού του προσφεύγοντος ($14825,40 \text{ m}^2$ (ποσότητα Π/Υ) $\times 0,0285 \text{ m}^3$ ανά τετραγωνικό μέτρο) (βλ. σελ. 22 προδικαστικής προσφυγής). γ) Περαιτέρω αναφύονται ζητήματα ορθού υπολογισμού της απαιτούμενης δαπάνης για το τσιμέντο που θα απαιτηθεί για την παρασκευή του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος, για την επίμαχη εργασία του έργου, από τον προσφεύγοντα. Και τούτο διότι όπως προαναφέρθηκε, το τσιμεντοκονίαμα εκτός του τσιμέντου (σκόνη) περιλαμβάνει σε καθορισμένες αναλογίες και άλλα υλικά, όπως άμμο, νερό κλπ. προκειμένου να αποκτήσει τις απαιτούμενες ικανότητες συγκόλλησης σύμφωνα με την ισχύουσα ΕΤΕΠ. Τούτο σημαίνει στην πράξη ότι σε 1 m^3 τσιμεντοκονιάματος θα υπάρχουν σωρευτικά τόσο το τσιμέντο όσο και η άμμος, το νερό κλπ. Η εφαρμοστέα Ελληνική Τεχνική προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-02-02-00 «Λιθοστρώσεις πεζοδρομίων και πλατειών» (σύμφωνα με την συμπεριλαμβανόμενη στη Μελέτη «Αντιστοίχιση άρθρων μελέτης με ΕΤΕΠ – ΠΕΤΕΠ») που εφαρμόζεται συμπληρωματικά με το Άρθρο 8 της Μελέτης ... Β-81 (Α.Τ. 8 «Πλακοστρώσεις με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων $40 \times 40 \text{ cm}$ »), ορίζει μεταξύ άλλων ότι «[...]Το τσιμεντοκονίαμα, με το οποίο θα συγκολλούνται τα στοιχεία επί της πλάκας δαπέδου, πρέπει να είναι αρκετά συνεκτικό με μικρή περιεκτικότητα σε νερό (με κατά μάζα λόγο συνολικού νερού προς τσιμέντο το πολύ $0,40$). Η περιεκτικότητα του τσιμεντοκονιάματος σε τσιμέντο πρέπει να είναι τουλάχιστον 650 kg ανά 1 m^3 ξηράς άμμου.[...]». Εν προκειμένω, ο προσφεύγων σε αντίθεση με την ως άνω προδιαγραφή,

υπολογίζει την ποσότητα του τσιμέντου ανά m^3 τσιμεντοκονιάματος και όχι ξηράς άμμου, αφού όπως προκύπτει από τους υπολογισμούς του περιλαμβάνεται η τιμή των 650 kg τσιμέντου/ 1 m^3 τσιμεντοκονιάματος και πολλαπλασιάζει την τιμή αυτή με όλο τον απαιτούμενο, κατά τους υπολογισμούς του, όγκο του τσιμεντοκονιάματος ήτοι 422,52 m^3 τσιμεντοκονιάματος X 88,50 € (κόστος τσιμέντου σύμφωνα με προσφορά που έχει λάβει η εταιρεία «...» από την εταιρεία ... και είναι συνημμένη στην αιτιολόγησή της όπου αναφέρονται τα 1300kg τσιμέντου με κόστος 177€ και άρα τα 650kg τσιμέντου με κόστος 88,50€). Ως εκ τούτου ο επίμαχος υπολογισμός του προσφεύγοντος όπως αναφέρεται στη σελ. 22 της προδικαστικής του προσφυγής «το κόστος της εργασίας θα πρέπει να επιβαρυνθεί με τη δαπάνη για το τσιμέντο κατά 37.393,37€ που αναλύεται ως εξής: 14825,40μ (ποσότητα Π/Υ) * 0,0285 μ3 ανά τετραγωνικό μέτρο * 88,50€ (κόστος τσιμέντου) = 37.393,37€», έρχεται σε αντίθεση με την ως άνω προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-02-02-00 όπου προβλέπονται 650 kg τσιμέντου /1 m^3 άμμου η οποία αποτελεί ένα εκ των συστατικών του τσιμεντοκονιάματος και συνεπώς η αναλογία του τσιμέντου διαφαίνεται ότι είναι σαφώς μικρότερη ανά m^3 του όλου μίγματος (τσιμεντοκονιάματος). Κατά συνέπεια ο ορθός υπολογισμός του συνολικού κόστους, προϋποθέτει την εύρεση των ποσοτήτων (όγκου, βάρους κλπ.) κάθε επιμέρους συστατικού υλικού (τσιμέντο, άμμος, νερό κλπ.) της απαιτούμενης, εν προκειμένω, ποσότητας 404,73 m^3 τσιμεντοκονιάματος ώστε να προϋπολογισθεί το ορθό σχετικό κόστος κάθε υλικού. Συμπερασματικά όσον αφορά στον ισχυρισμό της υποκοστολόγησης της δαπάνης της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. ...«Πλακοστρώσεις με πλάκες από σκυρόδεμα διαστάσεων 40x40cm», αυτός διαφαίνεται να ευσταθεί εν μέρει τυπικά, διότι πράγματι δεν έχει υπολογιστεί μεν το κόστος παρασκευής του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος, πλην όμως η προσφεύγουσα για τη θεμελίωση του ισχυρισμού της προσφεύγει σε υποκειμενική τεκμηρίωση του σχετικού κόστους χρησιμοποιώντας υποκειμενικές παραδοχές και εσφαλμένους κατά περίπτωση υπολογισμούς. **Επιπρόσθετα θα πρέπει να συνεκτιμηθούν αφενός μεν οι προαναφερόμενες αντιφάσεις και ασάφειες στην από 01-08-2023 Έκθεση απόψεων της αναθέτουσας αρχής καθώς και η έλλειψη στοιχειοθετημένης τεκμηρίωσης ότι η προσφορά της προσωρινής**

ανάδοχου δεν είναι ζημιογόνος, αφετέρου δε το γεγονός της μη ύπαρξης στοιχειοθέτησης εκ μέρους της προσωρινής ανάδοχου «...» του προβλεπόμενου κόστους 8,100,00 ευρώ για «ΜΙΚΡΟΥΛΙΚΑ, ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΚΛΠ» στην από 08-06-2023 Αιτιολόγηση της προσφοράς της ώστε να αποσαφηνίζεται το ενδεχόμενο της απομείωσης του, ερειδόμενου εν προκειμένω, κόστους παρασκευής του απαιτούμενου συγκολλητικού τσιμεντοκονιάματος και εντέλει του συνολικού κέρδους της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου. **Συνεπώς ο παραπάνω λόγος ευσταθεί εν μέρει τυπικά πλην όμως επί της ουσίας χρήζει περαιτέρω διερεύνησης ώστε να αποσαφηνιστεί μετά από ορθό υπολογισμό η πραγματική αξία του απαιτούμενου τσιμεντοκονιάματος συγκόλλησης, ώστε να κριθεί αν η προσφορά τελικά είναι κερδοφόρα ή ζημιογόνα**, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα. **2.3 Επιμέρους λόγος προσφυγής αναφορικά με το κόστος μεταφοράς των προς μίσθωση μηχανημάτων του επίμαχου έργου.** Έλλειψη πρόβλεψης δαπάνης μεταφοράς των προς μίσθωση μηχανημάτων από και προς το έργο. Με το τρίτο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου της υπό κρίση προσφυγής (βλ. σελ. 22-23 προδ. προσφυγής), η προσφεύγουσα εταιρεία «...», ισχυρίζεται ότι «δεν έχει ληφθεί υπόψη στην αιτιολόγηση της εταιρείας «...» το κόστος μεταφοράς των προς μίσθωση μηχανημάτων από την εταιρεία «...». Συγκεκριμένα στην εν λόγω προσφορά αναγράφεται ότι δεν περιλαμβάνεται η δαπάνη μεταφοράς από και προς το έργο καθώς και ενδιάμεσες μεταφορές». **Στο τρίτο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου (2.3)**, η προσφεύγουσα, προς απόδειξη του ισχυρισμού της παραθέτει την προσφορά της εταιρείας «...» που περιλαμβάνεται στην από 08-06-2023 Αιτιολόγηση της προσφοράς της προσωρινής ανάδοχου «...» (βλ. σελ 36 Αιτιολόγησης) όπου περιλαμβάνονται τιμές μίσθωσης για διάφορους τύπους αυτοφερόμενων και μη μηχανημάτων (οδωστρωτήρες, φρέζα, ψεκαστικό, φορτηγά κλπ.) και πράγματι ορίζεται ότι «Στις ανωτέρω τιμές δεν περιλαμβάνεται η δαπάνη μεταφοράς από και προς το έργο καθώς και τυχόν ενδιάμεσες μεταφορές» και κάνει εκτίμηση του κόστους για εισκόμιση και αποχώρηση από το έργο παραθέτοντας σχετικές υποκειμενικές παραδοχές και υπολογισμούς (βλ. σελ. 23 προδ. προσφυγής). Συγκεκριμένα η προσφεύγουσα εταιρεία υποστηρίζει στην προσφυγή της μεταξύ άλλων ότι «[...]Τα εν λόγω μηχανήματα διακρίνονται σε αυτομεταφερόμενα και σε αυτά

που η μεταφορά τους απαιτεί χρήση επικαθήμενης πλατφόρμας μεταφοράς. Συγκεκριμένα, αυτομεταφερόμενα είναι μόνο τα δύο φορτηγά και το ψεκαστικό ενώ όλα τα υπόλοιπα απαιτούν ιδιαίτερες μεταφορές. Λαμβάνοντας υπόψη τη δαπάνη που προκύπτει για κάθε δρομολόγιο μισθωμένου μηχανήματος σύμφωνα με την προσφορά της εταιρείας ... προς την εταιρεία ... για το έργο και συγκεκριμένα της υδροφόρας (ως αυτοκινούμενου οχήματος) με κόστος 100€ ανά δρομολόγιο και του φορτηγού μεταφοράς αδρανών (ως φορτωμένο όχημα) με κόστος 200€ ανά δρομολόγιο, το ελάχιστο κόστος μεταφοράς των μηχανημάτων (απαιτούνται τέσσερα δρομολόγια επικαθήμενου με τράκτορα) είναι 1.100,00€ για εισκόμιση και 1.100,00 για την αποχώρηση, ήτοι 2.200,00€ συνολικά που πρέπει να επιβαρυνθεί η εταιρεία «...» για το έργο.» Σημειώνεται ότι στην από 08-06-2023 Αιτιολόγηση της προσφοράς της προσωρινής ανάδοχου «...» και συγκεκριμένα στην ενότητα ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (Βλ. σελ. 28 Αιτιολόγησης) αναφέρεται ότι «ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΙΣΚΟΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΣΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΥΠΟ Α6 ΚΑΙ Β6 ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ.» Επισημαίνεται ωστόσο ότι όπως ορίζεται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 9 /2017 (ΑΔΑ:...) σχετικά με την «Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το άρθρο 53 παρ.7 περ. θ' (Γενικά έξοδα και εργολαβικό όφελος) του Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (πρβλ. και σελ.115- 123 Αιτιολόγησης) το πεδίο Α6 αφορά στην «Κινητοποίηση (εισκόμιση στο εργοτάξιο) του εξοπλισμού γενικής χρήσης, όπως προβλέπεται στο χρονοδιάγραμμα του έργου και αποκινητοποίηση (αποκόμιση) με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης» και το πεδίο Β6 αφορά στην «Λειτουργία μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού» και διευκρινίζεται ρητά ότι «Με βάση τον ορισμό τα ΓΕ αναφέρεται μόνο στα έξοδα που επηρεάζουν και αφορούν όλες τις εργασίες και όχι αποκλειστικά κάποιες συγκεκριμένες. Υπό τη θεώρηση αυτή, το κόστος π.χ. των χωματοουργικών μηχανημάτων, η εγκατάσταση παραγωγής σκυροδέματος, η εγκατάσταση και τα μηχανήματα ασφαλικών, δεν εμπίπτουν στα γενικά έξοδα εργοταξίου.» (πρβλ. σελ. 3 ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ 9 /2017). Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι η προσωρινή ανάδοχος δεν άσκησε παρέμβαση ούτε κατέθεσε υπόμνημα και δεν παρέθεσε νέα στοιχεία και εξηγήσεις σχετικά

με την εκτίμηση του επίμαχου κόστους όπως προσδιορίζονται στην κατατεθείσα προσφυγή και η αναθέτουσα αρχή στην από 01-08-2023 Έκθεση απόψεών της δέχεται τις υπόλοιπες αιτιάσεις της ... πέραν των πρώτων δύο (βλ. σελ. 8 Έκθεσης απόψεων) στις οποίες περιλαμβάνεται και η επίμαχη. **Συμπερασματικά, με βάση τα προαναφερόμενα, όσον αφορά στον επίμαχο επιμέρους λόγο προσφυγής αναφορικά με το κόστος μεταφοράς των προς μίσθωση μηχανημάτων του επίμαχου έργου της προσφεύγουσας εταιρείας ««...», διαφαίνεται σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, ότι ευσταθεί μεν τυπικά, πλην όμως αναφορικά με το υπολογιζόμενο από τον προσφεύγοντα επίμαχο κόστος, έχει υπολογιστεί με υποκειμενικές παραδοχές χωρίς προσκόμιση σχετικών αποδεικτικών εγγράφων-στοιχείων.** **2.4 Επιμέρους λόγος προσφυγής αναφορικά με το κόστος μεταφοράς των πινακίδων που θα τοποθετηθούν στο έργο. Έλλειψη πρόβλεψης δαπάνης μεταφοράς των πινακίδων που θα τοποθετηθούν στο έργο. Με το τέταρτο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου της υπό κρίση προσφυγής (βλ. σελ. 24 προδ. προσφυγής), η προσφεύγουσα εταιρεία «...», ισχυρίζεται ότι «δεν έχει ληφθεί υπόψη στην αιτιολόγηση της εταιρείας «...» το κόστος μεταφοράς των πινακίδων που θα τοποθετηθούν στο έργο». Στο τέταρτο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου (2.4), η προσφεύγουσα, προς απόδειξη του ισχυρισμού της παραθέτει την προσφορά της εταιρείας «...» με έδρα τη ... που περιλαμβάνεται στην από 08-06-2023 Αιτιολόγηση της προσφοράς της προσωρινής ανάδοχου «...» (βλ. σελ 42 Αιτιολόγησης) όπου περιλαμβάνονται τιμές για διάφορους τύπους πινακίδων» και πράγματι ορίζεται ότι ο τόπος παράδοσης τους είναι η έδρα της προσφέρουσας εταιρείας και κάνει εκτίμηση του κόστους για την μεταφορά των εν λόγω υλικών από τη ... στον τόπο του έργου. παραθέτοντας σχετικές υποκειμενικές παραδοχές και υπολογισμούς (βλ. σελ. 24 προδ. προσφυγής). Συγκεκριμένα η προσφεύγουσα εταιρεία υποστηρίζει στην προσφυγή της μεταξύ άλλων ότι «[...]Σύμφωνα με την συνημμένη στην αιτιολόγηση προσφορά της εταιρείας ... με έδρα την περιοχή της ... , η προσφορά έχει ως τόπο παράδοσης την έδρα της. Συνεπώς το κόστος κατασκευής του έργου θα πρέπει να επιβαρυνθεί με την μεταφορά των εν λόγω υλικών από τη ... στον τόπο του έργου. Το ελάχιστο μεταφορικό κόστος ανέρχεται σε 1.000,00€.» Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι η προσωρινή**

ανάδοχος δεν άσκησε παρέμβαση ούτε κατέθεσε υπόμνημα και δεν παρέθεσε νέα στοιχεία και εξηγήσεις σχετικά με την εκτίμηση του επίμαχου κόστους όπως προσδιορίζονται στην κατατεθείσα προσφυγή και η αναθέτουσα αρχή στην από 01-08-2023 Έκθεση απόψεών της δέχεται τις υπόλοιπες αιτιάσεις της ... πέραν των πρώτων δύο (βλ. σελ. 8 Έκθεσης απόψεων) στις οποίες περιλαμβάνεται και η επίμαχη. **Συμπερασματικά, με βάση τα προαναφερόμενα, όσον αφορά στον επίμαχο επιμέρους λόγο προσφυγής αναφορικά με το κόστος μεταφοράς των πινακίδων που θα τοποθετηθούν στο έργο, της προσφεύγουσας εταιρείας ««...», διαφαίνεται σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, ότι ευσταθεί μεν τυπικά, πλην όμως αναφορικά με το υπολογιζόμενο από τον προσφεύγοντα επίμαχο κόστος, έχει υπολογιστεί με υποκειμενικές παραδοχές χωρίς προσκόμιση σχετικών αποδεικτικών εγγράφων-στοιχείων.** **2.5 Επιμέρους λόγος προσφυγής αναφορικά με το άρθρο 13 της μελέτης του επίμαχου έργου: Άρθρο 13 Άρθρο ... Ν.Γ-7 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ/ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΗΣ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟΥ ΠΑΧΟΥΣ ΑΠΟ 0,20m ΕΩΣ 0,25 m ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΨΥΧΡΗΣ ΕΠΙ ΤΟΠΟΥ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ** (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ – 4321B') Κατασκευή ή ανακατασκευή βάσης οδοστρωμάτων με αξιοποίηση των υλικών των υφισταμένων στρώσεων (έδαφος, Κ.Θ.Α, ασύνδετες ή μη βάσεις/υποβάσεις οδοστρωσίας, ασφαλτικοί τάπητες), με εφαρμογή της μεθόδου της ψυχρής επιτόπου ανακύκλωσης, με προσθήκη τσιμέντου, τυχόντων χημικών προσθέτων και ταυτόχρονη διαβροχή, σύμφωνα με την ειδική μελέτη σύνθεσης που θα εκπονηθεί προς τούτο σε συνδυασμό με την ΕΤΕΠ 05-03-17-00 "Στρώσεις οδοστρώματος από τσιμεντόδετο ανακυκλωμένο μίγμα φρεζαρισμένων ασφαλικών και υποκείμενων στρώσεων οδοστρωσίας". Υποκοστολόγηση δαπάνης της εργασίας με αριθμό τιμολογίου Α.Τ. ... «Κατασκευή/ανακατασκευή βάσης οδοστρώματος συμπυκνωμένου πάχους από 0,20 έως 0,25 m με τη μέθοδο της ψυχρής επί τόπου ανακύκλωσης» Με το πέμπτο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου της υπό κρίση προσφυγής (βλ. σελ. 24-25 προδ. προσφυγής), η προσφεύγουσα εταιρεία «...», ισχυρίζεται ότι «στο κόστος της εργασίας με αριθμό τιμολογίου 13 «Κατασκευή / ανακατασκευή βάσης οδοστρώματος συμπυκνωμένου πάχους από 0,20 έως 0,25 ...» υπολογίζεται ορθά ότι απαιτείται 1.781,73μ3 νερού το κόστος του

οποίου δεν συμπεριλαμβάνεται στην ανάλυση κόστους του εν λόγω άρθρου» Στο πέμπτο υποκεφάλαιο του 2ου λόγου (2.5), η προσφεύγουσα, προς απόδειξη του ισχυρισμού της παραθέτει σειρά υπολογισμών σχετικά με το κόστος του απαιτούμενου νερού για την συγκεκριμένη εργασία εισάγοντας σχετικές υποκειμενικές παραδοχές (βλ. σελ. 24-25 προδ. προσφυγής). Α) Στο τεύχος του επίμαχου διαγωνισμού με τίτλο «ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ» ορίστηκε σχετικά (βλ. σελ. 56-57 ΜΕΛΕΤΗΣ) ότι: «[...] Άρθρο 13 Άρθρο ... Ν.Γ-7 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ/ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΗΣ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟΥ ΠΑΧΟΥΣ ΑΠΟ 0,20m ΕΩΣ 0,25 m ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΨΥΧΡΗΣ ΕΠΙ ΤΟΠΟΥ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ (Αναθεωρείται με το άρθρο ΟΔΟ – 4321B') Κατασκευή ή ανακατασκευή βάσης οδοστρώματων με αξιοποίηση των υλικών των υφισταμένων στρώσεων (έδαφος, Κ.Θ.Α, ασύνδετες ή μη βάσεις/υποβάσεις οδοστρωσίας, ασφαλτικοί τάπητες), με εφαρμογή της μεθόδου της ψυχρής επιτόπου ανακύκλωσης, με προσθήκη τσιμέντου, τυχόντων χημικών προσθέτων και ταυτόχρονη διαβροχή, σύμφωνα με την ειδική μελέτη σύνθεσης που θα εκπονηθεί προς τούτο σε συνδυασμό με την ΕΤΕΠ 05-03-17-00 “Στρώσεις οδοστρώματος από τσιμεντόδετο ανακυκλωμένο μίγμα φρεζαρισμένων ασφαλικών και υποκείμενων στρώσεων οδοστρωσίας”. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: • οι εργαστηριακές δοκιμές για την συλλογή στοιχείων για την μελέτη σύνθεσης και τον ποιοτικό έλεγχο του τελικού προϊόντος, • η εκπόνηση μελέτης διαστασιολόγησης του οδοστρώματος, • η εκπόνηση μελέτης σύνθεσης του υλικού της ανακυκλωμένης στρώσης ανά περιοχή εφαρμογής, • η προσκόμιση, λειτουργία και αποκόμιση ειδικού αυτοκινούμενου μηχανήματος ανακύκλωσης που σε ένα πέρασμα πρέπει να εναποθέτει την απαιτούμενη ποσότητα τσιμέντου, να ανακυκλώνει και να διαβρέχει, με νερό και τα τυχόν απαιτούμενα χημικά πρόσθετα, τις υποκείμενες στρώσεις οδοστρωσίας μαζί με το τσιμέντο καθώς και του λοιπού μηχανικού εξοπλισμού και μέσων που απαιτούνται για την εκτέλεση των εργασιών με εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθοδολογίας, • η προμήθεια και μεταφορά επί τόπου των απαιτούμενων προσθέτων αδρανών υλικών, κοκκομετρικής διαβάθμισης σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη μελέτη συνθέσεως, • η συμπύκνωση του μείγματος που διαστρώνεται από το ειδικό αυτοκινούμενο μηχάνημα ανακύκλωσης στον προβλεπόμενο βαθμό, • οι κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στην ζώνη εκτέλεσης των εργασιών με εφαρμογή της

προβλεπόμενης προσωρινής εργοταξιακής σήμανσης. Δεν περιλαμβάνεται και τιμολογείται ιδιαίτερα η αξία του ενσωματωμένου τσιμέντου. Τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο ανακατασκευασμένης βάσης οδοστρώματος. ΕΥΡΩ Ολογράφως: Δεκατρία ευρώ και είκοσι λεπτά Αριθμητικά: 13,20» Περαιτέρω η παράγραφος 4.4 της τεχνικής προδιαγραφής ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-03-17-004 μεταξύ άλλων ορίζει ότι: «[...] 4.4 Νερό Το νερό που προστίθεται στο μίγμα του προς ανακύκλωση υλικού θα πληροί τις απαιτήσεις του Προτύπου ΕΛΟΤ EN 1008.» και περαιτέρω υπάρχουν πολλές αναφορές στο νερό και στη χρήση του στη συγκεκριμένη εργασία. Β) Στην από 08-06-2023 Αιτιολόγηση της προσφοράς της προσωρινής ανάδοχου «...» και συγκεκριμένα στην Ανάλυση Κόστους σχετικά με το επίμαχο άρθρο 13 (βλ. σελ. 20 Αιτιολόγησης) πράγματι μεταξύ άλλων υπολογίζεται ότι για την συγκεκριμένη εργασία απαιτούνται συνολικά 13 περίπου ημέρες και ποσότητα 1.781,73 m³ νερού. Σημειώνεται ωστόσο ότι στο αποτυπωμένο πίνακα κόστους εργασίας δεν περιλαμβάνεται δαπάνη για το νερό. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι η προσωρινή ανάδοχος δεν άσκησε παρέμβαση ούτε κατέθεσε υπόμνημα και δεν παρέθεσε νέα στοιχεία και εξηγήσεις σχετικά με την εκτίμηση του επίμαχου κόστους όπως προσδιορίζονται στην κατατεθείσα προσφυγή. Γ) Η αναθέτουσα αρχή στην από 01-08-2023 Έκθεση απόψεων της δέχεται τις υπόλοιπες αιτιάσεις της ... πέραν των πρώτων δύο (βλ. σελ. 8 Έκθεσης απόψεων) στις οποίες περιλαμβάνεται και η επίμαχη. Δ) Η προσφεύγουσα εταιρεία υποστηρίζει στην προσφυγή της μεταξύ άλλων ότι το κόστος του νερού δεν συμπεριλαμβάνεται στην ανάλυση κόστους του εν λόγω άρθρου. Περαιτέρω παραθέτει σειρά υπολογισμών σχετικά με το κόστος του απαιτούμενου νερού για την συγκεκριμένη εργασία εισάγοντας σχετικές υποκειμενικές παραδοχές αναφέροντας ότι «δεδομένου ότι η εν λόγω εργασία προγραμματίζεται να εκτελεστεί σε δεκατρείς ημέρες, το κόστος ανά κυβικό μέτρο νερού σύμφωνα με τον επίσημο κατάλογο της ΕΥΑΔΑΠ ανέρχεται σε 3,2€/μ³ και κατά συνέπεια η δαπάνη που πρέπει να επιβαρυνθεί η εταιρεία «...» ανέρχεται σε 1.781,73μ³ * 3,2€/μ³ = 5.701,54€». Συμπερασματικά, με βάση τα προαναφερόμενα, όσον αφορά στον επίμαχο επιμέρους λόγο προσφυγής αναφορικά με το κόστος του απαιτούμενου νερού για την συγκεκριμένη εργασία, της προσφεύγουσας εταιρείας «...», διαφαίνεται σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, ότι ευσταθεί μεν τυπικά, πλην όμως

αναφορικά με το υπολογιζόμενο από τον προσφεύγοντα επίμαχο κόστος, έχει υπολογιστεί με υποκειμενικές παραδοχές χωρίς προσκόμιση σχετικών αποδεικτικών εγγράφων-στοιχείων. **5. Συμπέρασμα.** Εξ όσων αναπτύχθηκαν παραπάνω και για όσους εκ των ισχυρισμών προέκυψε είτε ότι τυπικά ευσταθούν, είτε ότι τυπικά ευσταθούν εν μέρει, είτε κρίνονται αναπόδεικτοι, είτε ότι πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω, **λαμβάνοντας υπόψη ότι από τα προαναφερόμενα ως άνω προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία δεν δύναται να εξακριβωθεί το κατ' ουσίαν βάσιμο των προαναφερθέντων ισχυρισμών της προσφεύγουσας, προτείνεται να επιστρέψουν στην Επιτροπή Διαγωνισμού προς κρίση στο πλαίσιο των σαφώς ορισμένων αρμοδιοτήτων της.».**

16. Επειδή, το άρθρο 4.1 η) της διακήρυξης ορίζει ότι: «...Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο.25 Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Αν οι εξηγήσεις δεν γίνουν αποδεκτές, η προσφορά απορρίπτεται, ωστόσο δεν καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία», ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. **Κατά τα λοιπά**

εφαρμόζονται τα αναλυτικά αναφερόμενα στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016...».

17. Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4782/2021 προστέθηκε στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016 η παράγραφος 5α, με την οποία εισήχθη, συγκεκριμένα ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, νομοθετικό τεκμήριο για τον εντοπισμό μιας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής. Ειδικότερα, προβλέφθηκε, ότι τεκμαίρονται, ως ασυνήθιστα χαμηλές, οι προσφορές εκείνες που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη του δέκα τοις εκατό (10%) από τον μέσο όρο του συνόλου των παραδεκτών προσφορών. Αναλυτικότερα, όπως επεξηγείται και στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 4782/2021, με τις εν λόγω διατάξεις καθορίζεται ένα «συνδυασμένο όριο έκπτωσης», άνω του οποίου η αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται να καλέσει τον οικονομικό φορέα να αιτιολογήσει την προσφερόμενη τιμή και ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να υποβάλει έγγραφες εξηγήσεις, τυχόν δε άρνησή του επάγεται την κήρυξη της προσφοράς του ως απαράδεκτης και την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Ειδικότερα, μετά την θέσπιση του ανωτέρω ορίου έκπτωσης, οι αναθέτουσες Αρχές δεν διαθέτουν πλέον διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσουν, εάν μία προσφορά, που αποκλίνει κατά 10% από τον μέσο όρο των εκπτώσεων των λοιπών παραδεκτών προσφορών του διαγωνισμού, εμφανίζεται κατ' αρχήν ως ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά οφείλουν, κατά δεσμία αρμοδιότητα πλέον, να καλέσουν τον εν λόγω προσφέροντα για παροχή εξηγήσεων επί της προσφερθείσας τιμής. Ωστόσο, εξακολουθούν να εφαρμόζονται, κατά τα λοιπά, οι διατάξεις του άρθρου 88 ν. 4412/2016, σχετικά με την παροχή εξηγήσεων από τους οικονομικούς φορείς και την αξιολόγηση αυτών από τις αναθέτουσες Αρχές. Έτσι, για την τεκμηρίωση της προσφερόμενης τιμής, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να αποδείξουν, με κάθε πρόσφορο τρόπο και – ενδεικτικώς, αλλ' όχι αποκλειστικώς – με αναφορά στα στοιχεία της παρ. 2 του άρθρου 88 ν. 4412/2016, την σοβαρότητα και την φερεγγυότητα των προσφορών τους σε σχέση με την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση. Και ναι μεν τα στοιχεία του άρθρου 88 παρ. 2 ν. 4412/2016 αναφέρονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τούτο όμως δεν σημαίνει, ότι οι οικονομικοί φορείς δεν

υποχρεούνται να τεκμηριώσουν την προσφερόμενη τιμή με στοιχεία κρίσιμα σε σχέση με την συγκεκριμένη σύμβαση και όχι με την εν γένει επιχειρηματική τους δραστηριότητα ή με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες (πρβλ. ΔΕφΑΘ 120/2020). Περαιτέρω, στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η ανάπτυξη μεταξύ της αναθέτουσας Αρχής και του διαγωνιζομένου ενός ουσιαστικού διαλόγου, ο οποίος πρέπει να λαμβάνει χώρα σε χρόνο κατάλληλο, ήτοι κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν την λήψη της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης, με σκοπό την αποτροπή αυθαίρετων εκτιμήσεων της αναθέτουσας Αρχής και την διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού μεταξύ των υποψηφίων αναδόχων. Στο πλαίσιο αυτό, δεν αποκλείεται, μετά την αρχική εκτίμηση των απαντήσεων των οικονομικών φορέων, να κληθούν αυτοί εκ νέου, με νέα και συγκεκριμένη πρόσκληση της αναθέτουσας Αρχής, να αιτιολογήσουν τα σημεία των προσφορών τους, που εξακολουθούν να της προκαλούν αμφιβολίες (πρβλ. ΣΤΕ 199/2021). Η αναθέτουσα Αρχή οφείλει ν' αξιολογήσει το σύνολο των υποβαλλόμενων στοιχείων και να κρίνει επ' αυτών με αιτιολογημένη κρίση, πριν την απόφασή της για την αποδοχή ή την απόρριψη της προσφοράς. Εκ τούτων παρέπεται, ότι η αξιολογική κρίση στις σχετικές διευκρινίσεις επί της εκάστοτε κατατεθείσας προσφοράς διαγωνιζομένου πρέπει να γίνεται πρωτογενώς από την αναθέτουσα Αρχή, η οποία οφείλει να προβεί σε ευρύ έλεγχο ουσίας των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ενώ οι κρίσεις της υπόκεινται σε έλεγχο αιτιολογίας από τα αρμόδια όργανα, όπως εν προκειμένω την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. (πρβλ. ΕΛΣυν Μειζ. 804/2018). Περαιτέρω, ως έχει κριθεί, η αναθέτουσα Αρχή οφείλει, σε περίπτωση που διαπιστώσει αιτιολογημένα, ότι τα στοιχεία και οι εκτιμήσεις του συμμετέχοντος δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα ή κλονίζονται σοβαρά, ν' απορρίψει την προσφορά (ΣΤΕ 2745/2019). Η αξιολόγηση της αναθέτουσας προφανώς πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη τα ανά περίπτωση προκύπτοντα στοιχεία, ενώ δεν είναι δεσμευτικές οι όποιες γενικές κρίσεις, π.χ. περί συνήθους ποσοστού έκπτωσης, περί αντίστοιχων πρότερων συμβάσεων της ίδιας αναθέτουσας Αρχής σε ίδιο αντικείμενο, περί επιχειρηματικής απόφασης επέκτασης δραστηριοτήτων ή απόκτησης εμπειρίας κλπ. (Ε..Α.ΔΗ.ΣΥ 1781/2022).

18. Επειδή έχει ad hoc κριθεί, ότι: «... η έκταση της υποχρέωσης για αιτιολόγηση, την οποίαν υπέχει η αναθέτουσα Αρχή σε περίπτωση που εκτιμά ότι η οικονομική προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, είναι περιορισμένη και, εντεύθεν, δεν υποχρεούται να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά...σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας Αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση της αναθέτουσας Αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νομίμως αιτιολογημένη, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΑΕΠΠ, εφ' όσον ασκηθεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον αυτής, και εν τέλει από το αρμόδιο δικαστήριο....» (ΣΤΕ 726/2022 σκέψη 29, ΑΕΠΠ 336/218, σκέψη 61 σελ. 44-54). Ομοίως έχει κριθεί, ότι: «...σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον του αναθέτοντος φορέα ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση του αναθέτοντος φορέα να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών (βλ. Ε.Α. 12/2020 και εκεί παραπεμπόμενη ενωσιακή και εθνική νομολογία επί της ερμηνείας αντίστοιχων διατάξεων προϊσχυουσών οδηγιών και εθνικών ρυθμίσεων)....» (ΣΤΕ 154/2021).

19. Επειδή, αναφορικά με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Από το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης αλλά και από τις απόψεις της αναθέτουσας Αρχής, προκύπτει, ότι η αναθέτουσα αποδέχθηκε τις επίμαχες εξηγήσεις χωρίς να αναφέρεται σε στοιχεία και δεδομένα, που να δικαιολογούν, με επαρκή και τεκμηριωμένο τρόπο, την προσφερόμενη έκπτωση και χωρίς να παρατίθενται αναλυτικά στην προσβαλλόμενη τα στοιχεία εκείνα των εξηγήσεων, που έλαβε υπ' όψη η αναθέτουσα. Περαιτέρω, δεν έλαβε χώρα επαρκής αξιολόγηση των εξηγήσεων, ενώ ουδεμία ειδική μνεία υφίσταται ως προς την συμφωνία ή μη των στοιχείων των εξηγήσεων με την ειδικότερη φύση του έργου και τα απαιτούμενα κόστη, αλλ' ούτε και ως προς την έγκαιρη και ομαλή εκπλήρωση των απαιτήσεων του

έργου, ώστε να προκύπτει, άνευ οιασδήποτε αμφιβολίας, ότι ο οικονομικός φορέας «...» δύναται να εκτελέσει επιτυχώς την υπό ανάθεση σύμβαση. Σημειωτέον ότι, όπως προκύπτει από τις απόψεις της αναθέτουσας Αρχής, με τις οποίες αυτή μπορούσε (άρθ. 365 του ν. 4412/2016) να παραθέσει συγκεκριμένες απαντήσεις επί των ουσιωδών ισχυρισμών της προσφυγής και να συμπληρώσει παραδεκτά τις ελλείπουσες αιτιολογίες της προσβαλλόμενης απόφασης, η αναθέτουσα εν τέλει δεν απάντησε επαρκώς και αιτιολογημένα επί της ισχυρισμών της προσφυγής. Δηλαδή, η προσβαλλόμενη παρέμεινε μη επαρκώς και πλημμελώς αιτιολογημένη και άρα ακυρωτέα.

20. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει η προδικαστική προσφυγή να γίνει εν μέρει δεκτή και ν' ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, κατά το μέρος που έγιναν δεκτές οι εξηγήσεις/αιτιολογήσεις και η προσφορά της «...» και συνακόλουθα ανακηρύχθηκε αυτή προσωρινή ανάδοχος, να αναπεμφθεί δε στην αναθέτουσα Αρχή, για τις νόμιμες ενέργειες, κατά τα εκτεθέντα στις σκέψεις 18-19.

21. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο, που κατέβαλε η προσφεύγουσα, κατά τις διατάξεις των άρθρων 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη, κατά το σκεπτικό.

Αναπέμπει στην αναθέτουσα Αρχή για τις νόμιμες ενέργειες, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου στην προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 25 Αυγούστου 2023 και εκδόθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 2023 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΣΚΙΑΝΗ

ΗΛΕΚΤΡΑ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ